

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA—JURISPRUDENȚA—LEGISLAȚIUNE—ECONOMIE POLITICĂ—FINANȚE—SOCIOLOGIE

Director: **DEM. I DOBRESCU**
Președintele Uniunii Avocaților din România

COMITETUL DE REDACȚIE :

TR. ALEXANDRESCU Avocat. Fost Magistrat Pro-de- anul Trib. Ilfov	ALEX. CERBAN Profesor la Facultatea de Drept, București	IOSEF G. COHEN Avocat	GR. CONDURATU Fost Consilier la C. de Apel București, Avocat	N. JAC CONSTANTINESCU Consilier la Curtea de Apel din București
RÉNÉ DÉMOGUE Profesor la Facultatea de Drept din Paris	V. DONGOROZ Dr. în Drept din Buc. Avocat	CONSTANT IONESCU Avocat, al Statului. Doctor și Laureat în Drept Paris	ALFRED JUVARA Profesor Universitar Avocat	Dr. ȘT. LADAY Fost Magistrat jurisconsult în Cluj
C. SIPSOM Profesor la Facultatea de Drept, București	C. STOEANOVICI Dr. în Drept din Paris Avocat	GR. TRANCU-IAȘI Fost Ministru al Muncii Avocat	P. VASILESCU Profesor Universitar Avocat	AL. VELESCU Dr. în Drept din Buc. Avocat
				ALBERT WAHL Profesor la Facultatea de Drept din Paris

Secretar de redacție: **E. C. DECUSARĂ**, Dr. în Drept din Paris, Directorul Statisticel Judiciare.

Membrii corespondenți pentru Paris: **EDOUARD LEVY** și **SILVIU KRAINIC**, D-ri în Drept, Avocați, Paris.

Membrii corespondenți pentru Polonia: **EMIL ST. RAPPAPORT**, Consilier la Curtea de Casație din Varșovia.

ABONAMENTUL

Un an p. B-ci, Case com., Autorit.	1400 lei
„ Avocați	1000 „
„ Magistrați	800 „
6 luni prețul de sus pe jumătate	

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

In lunile Iulie și August
Apare odată la două săptămâni
Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția și Administrația
București, Strada Artei Nr. 5
Lângă Palatul Justiției
TELEFON 13/29

S U M A R

- *Congresul avocaților din România*, de Spectator.
- *Legi civile și legi religioase. Data Paștelui în anul 1929*, de Eugen Peit.
- *Două deziderate pentru d-l Ministru de justiție*, de C. T. Maiorescu.
- *Discursurile ținute de Prof. S. G. Longinescu, Prof. Plas-tara, Avocatul Neter, Magistratul Gerca și studentul Grigore Gianni la sicriul mortuar al regretatului Prof. V. Dimitriu.*

JURISPRUDENȚA :

- *Curtea de Casație s. I : Ion Preotul cu Ad-tor Locot. G. Voiculescu* (Prescripția decenală prin juncțiunea posesiunilor. Dacă trebuie ca fiecare din posesiunile juncționate să fie de bună credință? Art. 1859, 1860 și 1861 c. civil), cu o *Notă* de Prof. Alex. Cerban.
- *Trib. Ilfov s. III : Maria Verzea cu Iacobi și Dr. Dinulescu* (Dota mobilă. Plasament ipotecar. Adjudecare asupra cre-ditoarei ipotecare din bani dotali. Instreținarea imobilului. Va-labilitate), cu o *Notă* de avocatul Dr. Constant Ionescu.

A apărut:

CONTENCIOSUL ACTELOR ADMINISTRATI-VE de AUTORITATE, (Doctrină, jurisprudență, drept comparat) de Profesor **Mihail Iorgulescu**, Dr. în drept și filozofie, avocat. (Editura „Curierul Judi-ciar”). — Lei 150.

A apărut **STAREA DE ASEDIU ACTUALA** împreună cu textele referitoare din Constituție, legea stării de a-sediu din 1864, legea declarării stării de asediu din 1916, toate decretetele până astăzi precum și jurispruden-ța Inaltei Curți de Casație de *Gr. D. Grecul*, avocat, cu o prefață de *Colonelul N. C. Homoriceanu*, avocat.

LEGEA STATUTULUI FUNCȚIONARILOR PU-BLICI cu Regulamentul, comentată și adnotată de *R. Dimiu*, judecător la Trib. Prahova, cu Expunerea de motive, Desbateri parlamentare și Jurisprudența. *Pre-țul 140 lei.*

Congresul general al avocaților din România

Sâmbătă 8 Septembrie, a avut loc la Teatrul Național din Craiova, deschiderea congresului general al avocaților din România, în prezența d-lui Stelian Popescu, ministru de justiție, a reprezentanților au-torităților locale, în frunte cu d-l Em. Tătărescu, pri-marul municipiului, d-lui Dem. I. Dobrescu, preșe-dintele Uniunii avocaților, Dem. D. Stoenescu, Le-canul Baroului de avocați din Craiova, d-l D. Po-lihron, președinte la Curtea de apel Craiova, pre-cum și a unui mare număr de avocați, reprezentanți ai barourilor din țară și magistrații locali.

Sedința de deschidere s'a ținut la orele 11 dimi-neața.

Cel dintâi a luat cuvântul d-l Dem. I. Dobrescu, președintele Uniunii avocaților, care în cuvinte elo-gioase, arătând activitatea congreselor precedente, încheie aducând emagii tronului și dinastiei.

D-l Em. Tătărescu, în numele cetățenilor orașului aduce salut de „bună venire” reprezentanților ba-rourilor din întreaga Românie, adunați la acest con-gres profesional.

D-l Dem. Stoenescu, decanul baroului de Dolj, sa-luțind pe congresiștii veniți din toate unghiurile ță-rii, mulțumește călduros d-lui Stelian Popescu, mi-nistru de justiție, care cinstește cu prezența sa a-cest congres, întrunire a marelui familii a avocaților.

Reaminteste cu recunoștință de articolul scris de d-l Ministru, dăstul de elogios la adresa Baroului din Craiova și, încheie mulțumind de marea cinste ce i s'a făcut Craiovei și congresului prin prezența sa.

D-l Dem. Dobrescu, președintele Uniunii avocați-lor, după ce arată munca depusă de baroul de Dolj pentru reușita acestui congres, încheie mulțumind pentru priruirea ce atât baroul cât și cetățenii Cra-iovei au făcut-o congresiștilor.

D-I D. Polihron, președinte la Curtea de apel din Craiova, salută pe avocații adunați în acest congres, în numele magistraturii locale.

D-I Stelian Popescu, ministrul justiției, după ce aduce omagii conducătorilor baroului din Dolj pentru ospitalitatea iargă ce a acordat membrilor acestui congres, expune lucrările Consiliului legislativ pentru opera de unificare: Codul civil și Procedura sa, Codul comercial, care sunt aproape de desăvârșire, și în curând vor fi date publicității. Codul penal este depus pe biroul Corpului legiuitor, iar procedura penală este pe cale de a fi desăvârșită și va urma în curând calea Codului penal, ca opera de înfăptuire a unificării legislației penale să fie întregită.

Arată înrăurirea ce a avut asupra vieții juridice de peste Prut, extinderea legiuirilor din Vechiul Regat, care a pus capăt unui regim cu totul străin de sufletul și aspirațiunile poporului moldovenesc din Basarabia.

Vorbind de spiritul în care se va înfăptui opera de unificare și în celelalte provincii, arată că oricât s'ar adâni prăpastia între spiritul latin și spiritul german, viitorul operă de codificare menită a răndui realizări politico-sociale, nu poate fi decât cea tradițională poporului nostru, care este tradiția legislației Vechiului Regat, fără însă a se exclude noile progrese realizate în tehnica legislației pentru mai buna garanție a drepturilor Colectivității.

Au mai vorbit: P. S. S. Nifon Criveanu, din partea Episcopiei de Râmnic; d-I Dr. Cliveanu ca reprezentant al medicilor; d-I Tudor Ștefănescu din partea corpului profesoral, etc.

* * *

În ședința de după amiază, care s'a ținut în sala de recepție a palatului Prefecturii s'a ales biroul congresului, cu d. Dem. Dobrescu ca președinte.

După ce d. C. Naumescu, vice-președintele Uniunii avocaților, face o dare de seamă asupra activității Uniunii avocaților, căreia îi evidențiază progresele realizate, arată străduințele depuse pentru înființarea Caselor avocaților și a Casei de ajutorare și pensiuni.

Preconizează înfăptuirea unui cod al moralei profesionale.

D-I Gh. Petrovici, avocat în Baroul de Ilfov face o comunicare asupra Uniunii barourilor mediteraniene. Activitatea acestei Uniuni s'ar putea întinde și la noi în dreptul comercial maritim, proprietatea literară și artistică.

Congresul aprobă în principiu ideia înființării acestei uniuni.

În ședința de la 9 Septembrie d-I Al. Mustea avocat din Roman, a făcut o comunicare despre „Neajunsurile Justiției”.

Arată că din cauza alcătuirii defectuoase a legilor se dau soluțiuni diferite în spețe identice chiar de către Curtea de Casație.

Examenul de capacitate al magistraților, mai ales după războiu, nu au dat rezultatele așteptate, încât pentru o mai bună pregătire a viitorilor magistrați propune înființarea de seminarii pedagogice pe lângă Universitatea de drept.

Arată de asemenea insuficiența și nepregătirea greșierilor și funcționarilor judecătorești.

Incheie, cerând ca Ministerul de Justiție să vie cu măsurile de îndreptare.

D-I Aurel Lazăr, avocat din Oradea, vorbind în aceeași chestiune arată neajunsurile justiției din Ardeal și cere modificarea legii avocaților, legei accelerării judecăților, a timbrului și a regulamentului portăreilor.

D-I Marinescu, a vorbit despre Quota-litis, convențiune care este îngăduită în practica profesională a avocaților.

D-I M. Pasalega, avocat din Craiova face o comunicare despre „Secretul profesional al avocatului”, arătând condițiunile de ordin moral, juridic și profesional, care militează în favoarea menținerii lui nu numai în raporturile avocatului cu clienții lui, dar chiar și în raporturile față cu terții.

În ședința de după amiază, d-I Trancu-Iași își desvultă conferința sa „asupra dreptului aerian”.

D-sa expune în rezumat cursul pe care l-a făcut la școala de aviație „Regele Mihai I”, care a fost publicat în paginile revistei noastre.

Congresul apoi a votat următoarea moțiune :

1) Protestează contra refuzului diferitelor ministere de a consulta corpul avocaților asupra proiectelor de legi cari interesează justiția și baroul, așa cum le impune legea și regulamentul organizării corpului de avocați.

2) Exprimă adâncul său regret că deși toate forurile competente au recunoscut că legea accelerării a încurcat justiția țării, și deși miniștrii de justiție, perindați, au promis o imediată îndreptare, totuși nici până astăzi nu s'a ajuns încă la înlăturarea acestei legi.

3) Roagă guvernul să revizuiască taxele judiciare care sunt atât de mari, încât ele constituie o adevărată piedică în mersul justiției și face justiția aproape imposibilă pentru cei nevoiași.

4) Roagă guvernul să vină cu o lege pentru o mai deplină garantare a libertății individuale, în sensul ca cetățeanul să se poată adresa imediat la instanțele cele mai apropiate, pentru a înlătura arestările ilegale sau inutile și cu drepturi de despăgubire contra statului pentru victimele erorilor judiciare.

5) Invită barourile să caute să devină fiecare în județul său un centru de ralierea tuturor intelectualiilor pentru apărarea cetățenilor în contra abuzurilor și arbitrarului de orice fel și ori de unde ar veni.

6) Roagă guvernul să ia măsurile necesare ca justiția între civili să se dea de judecătorii naturali și să ia măsuri ca apărarea lor, la instanțele de orice natură să se facă numai de avocați.

7) Roagă guvernul să introducă garanțiile naturale de citare, de publicitate și de apărare la toate instanțele excepționale.

D-I Dem. Stoenescu, declară apoi congresul închis, hotărându-se ca viitorul congres să se țină la Brașov.

Seara s'a oferit congresiștilor de către Baroul din Dolj un banchet la „Astoria”.

SPECTATOR

Legi civile și legi religioase

— Data Paștelui în anul 1929 —

Cunoaștem mecanismul de funcționare a legilor civile. Pe lângă aceste legi, într'un Stat organizat, există și legi religioase, cari se nasc, trăesc și pot

dispare parțial sau total la un moment dat. Nu vorbim de legile religioase, cari au fost votate de puterea legiuitoare, căci acestea îmbracă un caracter mixt, iar obligativitatea lor este aceeași cași a tuturor legilor civile.

Ne referim însă în mod special la legile religioase cu caracter pur spiritual. Au și aceste legi puterea obligatorie, pentru toți credincioșii, cu deosebire că sancțiunea lor este de ordin moral. Afurisenia, alungarea din biserică, lipsa ajutorului religios la evenimentele cari îl pretind în mod imperios, cum ar fi botezurile, cununile, înmormântările, sunt sancțiuni mult mai grave decât o simplă amendă sau câteva zile închisoare pronunțate de autoritățile judecătorești penale.

Pe deoparte din împrejurarea că aceste legi religioase au o sancțiune, rezultă puterea lor obligatorie. Pe de altă parte cetățenii cari practică o anumită religie au dreptul și datoria să cunoască legile Bisericii respective.

Aceste legi sunt de două feluri: Unele dogmatice, cari se referă în mod direct la credință și altele de disciplină bisericească. Cele dintâi, sunt în totul neschimbătoare, astfel că nici într'un caz nu pot fi modificate. Ele sunt adevărata constituție a bisericii. În schimb însă legile relative la disciplină, legile bisericești propriu zise „regulează viața din afară a credincioșilor din Biserică“ precum și tot „ce trebuie pentru menținerea ordinii bisericești și ajungerea scopului Bisericii“ (Dreptul bisericesc oriental de Nicodem Milaș, tradus din germană de Dim. I. Cornilescu și Vasile S. Radu, pag. 47). Cu alte cuvinte, primele sunt legi de fond, iar cele de al doilea de procedură.

Numai acestea din urmă pot fi modificate și abrogate chiar, cu condiție însă ca autoritatea, care le modifică sau abrogă să fie cel puțin egală în grad, dacă nu aceeași chiar cu cea care le-a elaborat. Iată (după acelaș autor, pag. 49) cum se exprimă canonul al 2-lea al sinodului Trulan: „Nimeni nu poate să schimbe și desființeze canoanele amintite mai sus sau, pe lângă cele citate, să păstreze și alte canoane, născocite de unii oameni, cari vor să negocieze cu adevărul. Acela care ar încerca să desființeze sau să înlocuiască unul din canoanele amintite cu un altul nou, să se pedepsească cu pedeapsa, prescrisă de canonul călcat, pentruca păcatul săvârșit să se îndrepte din nou“.

Deci toate legile Bisericii sunt obligatorii pentru cei credincioși.

„Puterea obligatorie a legilor menționate de Sinodul Trulan și de sinodul al VII ecumenic (scrie acelaș autor, pag. 51) poate fi socotită drept condiționată, adică având durată atâta vreme cât nu se ivește un corp legislativ, cu aceeași competență, în facerea legilor bisericești, ca ambele sinoade amintite. Până atunci legile acestea rămân obliga-

torii pentru acei cari vor să rămână membri ai Bisericii“.

Rezultă că ceea ce a făcut un Sinod general al întregii lumi ortodoxe, nu poate fi desfăcut decât tot de un asemenea Sinod General.

Legiuirile bisericești ordonate prin canoanele unui astfel de Sinod, nu pot fi modificate sau schimbate cu deciziunile unui simplu Sinod național.

* * *

În lumina acestor principii, urmează a fi examinată chestiunea de actualitate, relativă la data când luna ortodoxă trebuie să sărbătorească Paștele în cursul anului 1929.

După cât se spune, Sinodul nostru din Mai a. c., ar fi hotărât prima zi de Paști pentru ziua de 31 Martie 1929 st. n.

Ori, după Canonul al 7-lea dela Sfinții Apostoli „dacă vreun Episcop ori presbiter, ori diacon, Sfânta zi a Paștelui mai înainte de primăvăreasca isimerie (echinoxii) cu Iudeii o va săvârși, să se caterisească“.

În tâlcuirea ce urmează, se explică că soarele face în an două echinoxii, unul în timpul primăverii, iar altul în timpul toamnei, ziua fiind atunci egală cu noaptea.

Iar în nota care însoțește această tâlcuire, găsim că în conformitate cu tradiția, pentru așezarea exactă a sărbătorilor Paștelui, urmează a se avea în vedere următoarele condițiuni: 1) Paștele trebuie sărbătorit totdeauna după echinoxii de primăvară; 2) Să nu fie în aceeași zi cu Iudeii; 3) Să nu fie chiar în ziua isimeriei, dar după cea dintâi lună plină a lui Martie, care se va întâmpla după isimerie și 4) În prima Duminică ce se va întâmpla după luna plină (Pedalionul, tipărit la Mănăstirea Neamțului de către Neofit Scriban, la anul 1844, pag. 7 verso).

Imprejurarea că Paștele creștinesc trebuie să se facă după acela al judeilor, nu este o măsură de ură sau răzbunare a Bisericii creștine, care nu cunoaște asemenea urâte sentimente, dar rezultă din ordinea cronologică a săvârșirii faptelor în istoria religioasă. Mântuitorul a fost scoborât de pe Cruce, scrie Evanghelia, pentru că nu se cădea ca în Sâmbăta paștelor iudeilor, când aceștia sărbătoreau trecerea Mărei roșii, să se găsească oameni răstigniți. (Noul testament de P. S. Episcopul Nicodem, pag. 270). Invierea a urmat după acest fapt.

Aceasta a vroit să se înțeleagă prin canonul sus citat, când se arată că Paștele nu poate fi săvârșit împreună cu iudeii înainte de echinoxii de primăvară.

Cercetând datele Pascaliei (dela sfârșitul Psaltirei tipărită în Mănăstirea Neamțului la 1859), găsim că în anul 1929 luna se va naște la 29 Martie. Adăugând 14 zile pentru a ajunge la apogeul ei, ve-

dem că această se va întâmpla la 12 Aprilie st. v. sau 25 Aprilie st. n., dată după care Paștele ar urma să fie sărbătorit în prima Duminică.

* * *

Dar să presupunem că Sinodul nostru va menține hotărârea luată de a se sărbători Paștele la o altă dată. Care va fi obligativitatea acestei măsurii?

Pentru clerici, monahi și toți slujitorii bisericeii, fără nici o îndoială cu putință, ei trebuie să se supună în totul. În lupta dintre conștiința lor personală și necesitățile de disciplină și unitate a Bisericii ortodoxe, acestea din urmă trebuie să învingă. Biserica este la noi un organism de Stat, în funcționarea căruia legile civile trebuie să aibă un caracter decisiv.

Ori tocmai aceste legi, atribuite Sinodului dreptul suveran de a hotărî data și modul cum au a se face sărbătorile religioase. Preoții, funcționari publici, trebuie să se supună, având la nevoie unii scrupul de conștiință singurul drept de a se retrage din funcție, fără însă ca acest gest al lor să îmbrace caracterul unei rebeliuni, cum ar fi atunci când ar căuta să atragă și pe alți preoți de partea lor sau ar irita spiritele credincioșilor. Înainte însă ca măsura luată de Sinod să fie definitivă, credem că ei i se pot adresa cu memorii cari să conție rugăciuni respectuoase de revenire. Aceste rugăciuni Biserica le permite chiar față de Dumnezeu și cu atât mai mult ele trebuie să fie autorizate în ce privește un organ bisericesc, oricât de superior ar fi el.

Cât despre mireni, aceștia fiind în drept după Constituție, a se ruga cui socotesc de cuviință și în modul pe care îl cred mai nimerit, sunt liberi să sărbătorească Paștele, când și cum ar voi. Acest drept al lor, nu are decât o singură limită, consistând din a nu jigni drepturile similare ale celorlalți concetățeni, și a nu turbura ordinea publică. Preoții nu vor putea fi siliți a deschide bisericile și a face rugăciuni altele decât în zilele acele hotărâte de Sinod. Contrariul ar cădea în sancțiunile Codului penal.

Legea, civilă sau religioasă, deși obligatorie pentru oficialitate, nu poate violenta însă conștiința cetățenilor. În ce privește legea civilă, se opune Constituția care garantează libertatea credinței fiecăruia. Cât pentru legea religioasă, nu se poate admite obligația morală a cuiva de a sărbători un eveniment evanghelic, cu convingerea că această sărbătorire, contrară canoanelor, va aduce tot soiul de nenorociri asupra persoanei, familiei și averii credinciosului, scopul sărbătorilor religioase fiind tocmai de a-i atrage toate binefacerile Cerului.

Este însă de sperat că Sinodul, în înțelepciunea lui înaltă și sub inspirația Divină, va găsi chestiunii acesteia o soluție care să împace necesitățile actuale cu tradiția reprezentată prin vechile Ca-

noane, păstrând astfel în biserică ortodoxă unitatea atât de necesară unei bune și liniștite propășiri. (1)

EUGEN PETIT

Mănăstirea Neamțului, 5 August 1928.

P. S. — După ce am scris acest articol, d. profesor C. Popovici, directorul observatorului astronomic dela Copou, ne-a comunicat că Paștele catolic în anul 1929 este la 31 Martie. Echinoxul de primăvară va fi în ziua de 21 Martie, iar la 25 Martie lună plină. Dacă Paștele evreiesc cade înaintea zilei de 31 Martie, atunci probabil că și catolicii vor serba Paștele lor odată „cu ceilalți creștini“.

Acesta este cuvântul științei. Cu atât mai bine că el confirmă hotărârea Sl. Sinod. *Audiatum et altera pars.*

Prieteni mei, călugării din Mănăstirea Neamțului, susțin cu convingere că lumina de care vorbește omul de știință ar fi cea a lunii Februarie, care trece în Martie (iar nu lumina de Martie) care se naște abia la 29 Martie st. v. E. P.

DOUA DESIDERATE

Pentru Domnul Ministru al Justiției

De netăgăduit că Ministerul justiției se află în mâini bune.

Prin munca conducătorului de azi al acestui departament, prin spiritul său de dreptate, prin modul cum D-sa se identifică cu tot ce este util pentru ridicarea prestigiului magistraturii, D-sa își câștigă zi cu zi loc alături de cei mai destoinici ce a avut magistratura.

Noi magistrații nu facem nici un fel de politică, dar cred că ne este îngăduit ca cel puțin în ce privește departamentul nostru, să dăm Cezarului ce este al Cezarului.

De aceea ne permitem a supune D-sale două desiderate:

a) Cerem pentru judecătorii noastre cel puțin, înființarea unei condici de inspecțiune așa cum au toate autoritățile exterioare.

La fiecare judecătorie să se aște o condică de inspecțiune, unde a-nii inspectorii judecătorești să spună deschi: ce a găsit bine, ce a găsit rău, să ne dea îndrumări și să facă toate obiecțiunile ce au de făcut.

Interesul este de trei ori util:

1) Serbările Pascale fiind în legătură după Canoane cu luminile lunii, nu este nevoie de cunoștințe speciale astronomice spre a le fixa data. Orice profan știe când se naște lumina care este evoluția ei și când dispăre. De aici dificultățile născute, cari însă n'au loc în ce privește Schimbarea generală a calendarului, ce s'a făcut numai după calculele astronomilor neacesibile oricui.

Recunoaștem că chestiunea Paștelui, față cu schimbarea totală a calendarului, prezintă însă o mare dificultate. Dacă s'ar admite sărbătorirea lui conform canoanelor, în anul 1929, s'ar ajunge la suprimarea postului Sfinților Apostolii Petru și Pavel, ceiace iarăși nu se poate. Totuși Canoanele trebuie respectate, până la o eventuală modificare a lor de către un Sinod universal. Până atunci însă, Sinodul nostru urmează a tranșa dilema.

Noi vom căuta să satisfacem întocmai dorințele și îndrumările date de șefii noștri.

Domnii inspectori, vor putea ușor controla la o a doua inspecțiune dacă dorințele și îndrumările date de D-lor, au fost executate, iar Șeful Suprem, consultând condica, va putea face un dublu control și va aprecia și mai ușor, aptitudinile noastre profesionale, puterea de muncă, etc., etc.

Această condică s'ar ține de către șeful judecătorei în casa de fier și nu va putea fi văzută decât de șefii erarhici.

Obiecțiunile ce s'ar putea aduce că rezultatul inspecțiunilor, trebuiesc a fi secrete, nu le văd cu nimic întemeiate, când credem că ele se fac cu nepărtinire, dreptate și adevăr!

b) Al doilea desiderat este de ordin financiar. Rugăm stăruitor pe Domnul Ministru de justiție pentru mărirea salariilor cameristilor dela judecătore.

Este imposibil a se găsi cameristi la fără mai ales, unde nu fac jalbe și nu mai pot câștiga nimic, cu salariul actual de 1254 lei lunar, sau 30 lei pe zi, când ultimul copil din sat găsește imediat 70—80 lei pe zi.

Din această cauză, noi judecătorii șefi, cărora ni se mai cere și administrație, mai dăm încă o leafă dela noi pentru a găsi un camerist de care să ne putem servi la judecătore.

Leafă în plus cameristului, vechile rețineri ce ni se fac, globalul care însumează 5—6000 anual, și scumpetea care crește vertiginos, subțiază din ce în ce salariul nostru, care până acum era mulțumitor.

Supun Domnului Ministru de justiție aceste două desiderate cari astăzi sunt pe buzele a foarte mulți magistrați și-l rugăm respectuos a studia D-sa aceste desiderate și a dispune cum va binevoi crede de cuviință.

CORNELIU T. MAIORESCU,

Judecător-Președinte, Crivina (Prahova)

DISCURSURILE

ținute la înmormântarea Profesorului VASILE DIMITRIU

Discursul ținut de D-l Profesor S. G. LONGINESCU

Intristată adunare!

În numele Facultății de drept din București și ca vechiu prieten aduc cel mai înalt omagiu celui care a fost Vasile Dimitriu, profesor de drept comercial la Universitățile din Iași, Cluj și București.

În Mai 1897 a fost numit suplinitor la Facultatea de drept din Iași iar, patru ani mai tâziu, în Februarie 1901, profesor definitiv. După războiul pentru întregirea României, Vasile Dimitriu, însuflețit de cel mai cald patriotism și râvnitor de a contribui la înălțarea

prestigiului Facultății de drept din Cluj și la dăscă-lirea fraților de acolo, a părăsit tot, ce-i era mai drag, Iașii cu frumoasele amintiri din tinerețe, cu prietenii sinceri și statornici și cu duiioasele și trainicele legături sociale. Iar acum câțiva ani, după ce și împlinise apostolatul în Ardeal, a primit cu toată inimă invitarea noastră de a veni la București, ca să înlocuiască podoabele dispărute ale Facultății noastre, pe Toma Stelian și Constantin Arion.

Învățătură profesor a fost înainte de toate omul datoriei. Cerul să fi căzut pe el și nu se abătea deloc dela împlinirea tuturor datoriilor școlare: Dascăl fără de pereche prin claritatea și atracția expunerii. Îndrumător iscusit și destoinic pentru a înlesni priceperea chestiunilor celor mai fine și mai complicate. Examinator, plin de răbdare și de bunăvoință. De o exactitate pilduitoare la cursuri, la examene și la consiliile Facultății și ale Universității. Povățuitor de o rară ademenire pentru tinerii înclinați să se devoteze științei Dreptului.

Dar, învățătură, care adânc din cărți știa, nu s'a mulțumit să fie numai profesor. Marele sale monografii de specialitate ne arată și pe cercetătorul deschizător de drumuri nouă, pe viitorul întocmitor al noului cod comercial.

Ca să se țină în curent cu evoluția Dreptului s'a îndelețnicit și cu avocatura. A fost unul dintre fruntașii baroului. Pledoariile și consultațiile sale sunt vestite: Era ascultat, de toate instanțele judecătorești luminate, cu atenția cea mai încordată. Pentru mulți tineri colegi de barou a fost un ajutor neobosit și binevoitor, de mare folos pentru cariera lor.

Astfel, întreaga activitate și-a închinat-o științei Dreptului. Se convinsese, din experiența altora și a sa, că știința dă, fără de greș, satisfacțiile cele mai curate și mai mari, și ajută la găsirea liniștii și fericirii!

În viața de toate zilele fost-a un soț devotat, un părinte, un iubitor și un prieten credincios și neschim-bător.

Acei, care l-am cunoscut, ne vom aduce în totdeauna aminte de el și vom căuta în acest chip să-i mănu-gâiem familia atât de îndurerată prin pierderea lui.

Să-i fie țărâna ușoară!

* * *

Discursul ținut de D-l prof. PLAS-TARA, în numele Culturii Românești

Intristată Adunare,

Cultura românească pierde în Vasile Dimitriu pe ultimul mare reprezentant al unei ramuri de știință pe care el o ilustrase mai multe decenii.

Jurisconsult de rasă, orator puternic, Vasile Dimitriu a profesat mai întâi la Facultatea din Iași, pe unde au trecut înainte de războiu toți marii reprezentanți ai științei juridice.

După Unire, mânat de un sentiment de înalt patriotism, Vasile Dimitriu, n'a pregetat un moment, cu sacrificiul intereselor sale personale, de a răspunde chemării ce i se făcea la noua Universitate română din Cluj, pentru a contribui alături de alți savanți români, cu puternica sa personalitate la crearea unui focar de cultură națională în acel centru fost cuib de iredentism maghiar.

Prin activitatea rodnică desfășurată acolo, atât la Universitate, cât și pentru naționalizare, Vasile Dimitriu a știut să-și creeze drept la recunoștința neamului românesc.

Datorită marilor sale calități, după moartea jurisconsultului profesor Constantin Arion, Universitatea din București s'a grăbit să cheme în unanimitate în locul său pe ilustrul comercialist Vasile Dimitriu.

Acı, Vasile Dimitriu își continuă activitatea fără preget.

De neuitat pentru cei ce au asistat, vor rămâne lecțiunile lui Vasile Dimitriu. Ele erau opera nu numai a unui savant consumat, dar și a unui artist fără seamăn, care trăise drept, îl cunoștea în toate amănunțele și îi posedă toate secretele.

Forma lor era impecabilă și atrăgătoare; logica desăvârșită și convingătoare.

Prestanța și autoritatea cu care profesa, te făceau să crezi că te afli înaintea unuia din preoții antichității, deținători ai misterului dreptului, și fără să vrei îți reaminteai origina divină a acestuia și pe Themis, zeita dreptății.

Trebuie să fii în adevăr alesul lui Dumnezeu prin calitățile excepționale cu care te-a înzestrat, pentru a fi un reprezentant al științei dreptului și aștăzi.

Cu toate aceste rare calități, pe care alții dacă le-ar avea, nu ar sta un moment la îndoială să le incline faimosului zeu al Banului, pentru a satisface setea lor de aur, Vasile Dimitriu moare sărac. Dar imensă este bogăția pe care el o lasă țării. Opera-i științifică și de cultură națională realizată de Vasile Dimitriu este nemuritoare și incomparabil mai prețioasă decât toate avuțiile materiale pe care le lasă unii ca unic fruct al întregii lor activități pe acest pământ.

Din ținutul presărat cu chiparoși și asfodale, sufletul lui Vasile Dimitriu va veghea asupra românului integral și cultural, pe care el l'a servit în adevărat stegar, iar viața-i va rămâne deapuri o pildă vie de desinteresare și idealism.

Fie-i țărâna ușoară!

* * *

Discursul ținut de D-l avocat NETER în numele foștilor elevi

Intristată adunare,

S'a stins profesorul meu, profesorul foarte multora din cei cari practică azi frumoasa dar greaua știință a alegerei dreptului de strâmbătate, strâmbătate pe care el o ură atât de mult!

S'a stins încă profesor, încă în slujba neamului, pe care l'a cinstit și l'a iubit, până într'atâta încât n'a șovăit a se duce ca profesor la Cluj, unde se întemeiasă prima universitate a țării românești.

Și a stat acolo, uitat de toți, strâmpțorat, până a venit în Capitală să slujească și de aci țara, să învețe pe tinerii studenți cum se poate servi cu demnitate și cu cuviință un adevăr înăscut în cel mai primitiv om.

Eu știu că pentru mine a fost totdeauna pilda omului întreg, omului de multă carte, a omului demn și cinstit, a omului care nu a cerșit nimănui nimic, și a aceluia care din contra era gata să sacrifice ceva dela el, numai și numai să poată fi folositor altuia și mai cu seamă țării și neamului său.

Nici odată nu l'am uitat și nici nu-l voi uita vreodată, nu numai pentru că dela el am învățat carte, dar pentru că sufletul lui nobil, îmbrăca pe elevii lui de acel duh care-l lega de el pentru totdeauna,

și nu putea să nu-i lege pentru că era chipul celui mai desăvârșit om și avocat.

A fi avocat nu înseamnă a susține când alb, când negru, ci totdeauna ceea ce e conform cu adevărul, cu conștiința ta curată desbrăcată de interesele ce sunt în joc.

El nu susținea decât ceea ce era convins că e așa, decât ceea ce corespundea cu știința pe care o împărțasea, cu acea dragoste, cu acel avânt, care l'a doborât înainte de vreme, înainte de a fi văzut cu ochii săi regenerarea adevărată a acestei țări.

Era blând din cale afară, ca orice moldovan curat, în care sufletul, trece înaintea oricărui lucru, deși gândirea îl pasiona și-i dădea acea aparentă de severitate, lui omul cel mai bun și mai blând de pe lume.

Și se duce de aceia la Iași, în colțul Moldovei, unde fiecare copil îl cunoștea și-l iubea, acolo unde a gurgurit primele silabe, unde a purtat smeul ce avea să-l înalțe, unde și-a făurit visurile ce avea să-l facă învățător al neamului lui, avea să-i pună cununa, pe care foarte puțini o pot căpăta, pentru că foarte puțini sunt ca el.

Și-l va plânge Iașul întreg, și-l va duce la locul unde veșnic vor sta oasele lui ca o pildă pentru toți cei cari l-au cunoscut și pentru cei ce vor auzi de el dela cei cărora le-a fost profesor, pe care i-a iubit și i-a cinstit, după sufletul său mareț.

Noi ne legăm nu numai a nu-l uita, căci aceasta e foarte puțin, dar să-l dăm ca pildă tuturor celor cari vor voi să îmbrățișeze această știință atât de frumoasă, dar atât de grea, unde viața și sufletul e totul.

Dea Domnul sfânt, ca să-l odihnească așa cum ar odihni pe orice om drept, întreg, bun și blând, după cum ar odihni pe orice om fără nicio prihană, fără nici un dușman, căci toți l'au iubit.

* * *

Discursul ținut de D-l GEROTA, în numele colaboratorilor săi universitari

Indurerată Doamnă, Intristată adunare!

Incet, pe tăcute, cu acea modestie specifică-i în viață și cu acel zâmbet iluminat cu care radiă tuturor fericirea, se îndepărtează de noi astăzi acela ce a fost soțul izbitor, părintele ocrotitor, dascălul îndrumător, profesorul V. Dimitriu.

Nu ne este dat nouă, celor tineri, să cumpănim opera sa didactică; sunt înălțimi pe care nu le poți privi de jos ci îți trebuie distanța și perspectiva vremii ca să le poți înțelege și cuprinde în grandoarea lor.

Ce-a făcut maestrul V. Dimitriu pentru învățătura Dreptului comercial în această țară setoasă de slove, se va vedea din produsul celor treizeci de generații de studenți ai săi. Dar ceea ce nu putem înăbuși azi a v'o spune, noi aceia care am citit scrisul său, care am ascultat glasul său, care am respirat suflarea sa, este durerea nemărginită, golul, jalea adâncă și rece ce o simțim în această clipă de supremă despărțire. Este dureros să pierzi un maestru, dar este mai dureros să pierzi un îndrumător, un părinte. Fiecare din aceia care s'au perindat pe băncile Universității, în fața sa simt astăzi această îndurerare, căci prin sentimentele sale distinse maestrul Dimitriu a știut să se ridice în sufletele tuturilor elevilor, discipolilor și colaboratorilor săi din locul mareț al ca-

tedrei, în colțul sfânt al icoanelor. Un munte înalt acoperit de zăpadă ce strălucea splendid în razele aurii ale soarelui, astfel ne apărea nouă discipolilor, ca într'o viziune, acela ce nu mai este.

Astăzi, nori gri și negri au ascuns vederilor noastre piscurile sale înalte, dar după cum ceața mișcătoare a vremii nu poate să distrugă ceea ce este etern, tot astfel și ființa ta, Iubite Maestre, va rămâne veșnică în suflarea universitară română. Noi aceștia cărora ne-ai dat lumină, noi aceștia iubite Maestre, cărora ne-ai dat viață spirituală, vom căuta să păstrăm nestinsă făclia memoriei tale.

* * *

Discursul rostit de D-I GRIGORE GIANNI, în numele Studenților de la Drept

Intristată Adunare,

În scurtul popas al vieții când sufletul omenesc trezit de lumina soarelui își caută rostul pe lume, sunt două drumuri deosebite, în fața fiecăruia dintre noi și fiecare îl alegem pe acela mai potrivit cu firea și cu aspirațiunile noastre.

De o parte este calea celor mulți, unde munca e răsplătită imediat; unde eforturile noastre își găsesc recompensa în bunuri materiale, din care oamենii în marea lor majoritate își făuresc idealul; iar dincolo, e drumul sufletelor mari, e drumul celor cari disprețuind roadele pământului, găsesc mulțumirea în conștiința datoriei împlinite. Și cât sunt de puțini cei cari își înțeleg astfel rostul pe lume? De aceia în fața sicriului în care odihnește profesorul Dimitriu, noi, foștii săi studenți, venim cu inima strânsă să depunem un pios omagiu de recunoștință aceluia care ne-a călăuzit în tainele științei dreptului, aceluia care a venit în mijlocul nostru aducând alături de o imensă cultură juridică, un exemplu viu al datoriei împlinite. Pentru că Vasile Dimitriu a trăit numai pentru știință, închinând întreaga sa activitate catedrei pe care a iubit-o mai presus de orice și cu atât mai mult, cu cât prin adâncimea cunoștințelor sale și prin claritatea în care știa să le îmbrace, a strălucit în fruntea baroului, dar a preferat să se retragă în mijlocul nostru cu răbdare de apostol, iar în ultima vreme, când boala nemiloasă care l'a răpit dintre noi îi slăbise trupul, mintea sa limpede și bogată discuta încă cele mai subtile controverse ale dreptului comercial. Și a rămas credincios studenților săi până la ultima clipă.

Dar acest măreț sacrificiu n'a fost zadarnic, căci a sădit în sufletele noastre dragoste și respect: cursurile sale erau ascultate cu sârguință și regularitate, iar imparțialitatea profesorului Dimitriu devenise proverbială în toată facultatea. Iar atunci când a plecat să-și caute sănătatea peste graniță într'un având spontan de dragoste am ținut să-l însoțim la gară, arătând încă odată că adevăratul profesor se face ascultat nu numai de mintea, dar și de inima elevilor săi. Alături de această înălțătoare misiune a profesoratului, Vasile Dimitriu a pus în serviciul unificării codului comercial întinsele sale cunoștințe științifice. Dar soarta nu i-a permis să-și vadă opera sfârșită și moartea năprasnică a prăvălit un suflet luminos în lumea dreptilor. Iar noi cei cari l'am avut în mijlocul nostru, cari l'am cunos-

cut și iubit, să ne reculegem în durerea noastră, rugându-ne Creatorului:

Doamne odihnește-l în pace.

INALTA CURTE DE CAS. ȘI JUSTIȚIE S. I

Audiența de la 30 Iunie 1927

Președinția d. lui EM. MICLESCU, Președinte

Ion Preotul cu Ad-tor Loco: C. Voiculescu

Decizia Nr. 1795

Prescripție. Prescripție decenală prin juncțiunea posesiunilor. Trebuie ca fiecare din posesiunile funcționate să fie de bună credință. Art. 1859, 1860 și 1861 c. c.

Prin art. 1859, 1860 și 1861 c. c. legea recunoaște succesoriului, fie universal, fie particular, facultatea de a opune, ca titlu de proprietate, o prescripțiune rezultată fie din unirea posesiunii sale proprii, cu posesiunea autorului său — juncțiunea posesiunii — fie din posesiunea exercitată personal de dânsul și neatârnată de posesiunea precară, sau viciată a autorului său.

Intrucât, potrivit art. 1859 comb. cu art. 1858 al. 4 c. civ. ori de câte ori posesiunea aceluiaș bun trece pe rând în mai multe mâini, fiecare posesor începe în persoana sa o nouă posesiune chiar când strămutarea posesiunii s'a făcut în mod universal, rezultă că legiuitorul român nu a făcut nici o distincție în această materie între succesorul cu titlu particular și acela cu titlu universal, deci în dreptul român înlăturându-se ideea de continuare obligatorie a aceleiași posesiuni în persoana succesoriului universal ca și aceea a autorului său, urmează ca ori decâte ori acel dintâi înțelege a se prevala în favoarea sa de prescripția de zece ani, unind, în baza art. 1860 c. civ. posesiunea sa cu aceea a autorului, este necesar ca fiecare din posesiunile funcționate să îndeplinească cerințele art. 1895 c. civ.; în cazul din speță este stabilit că posesiunea recurentului nu a fost de bună credință și în atari condițiuni juncțiunea posesiunii sale cu aceea a autorului sale nu a putut duce la rezultatul pretins.

Curtea,

Ascultând citirea raportului dresat în cauză de d-l Cons. D. Florescu, pe d-l av. G. Sescioreanu în dezvoltarea motivelor de casare și pe d-l av. C. C. Plesnilă în combateri și

Deliberând,

Având în vedere decizia atacată din care rezultă că, intimatul Lt. C. P. Voiculescu a cerut că, față cu recurentul să se ordone împărțirea în două a imobilului din Craiova, Str. Sf. Gheorghe Nou No. 22, ce ar fi rămas pe urma def. său tată Preot P. Voiculescu și care se stăpânește de recurent în calitate de moștenitor testamentar al def. sale soții Ecaterina, fiica autorului comun și sora intimatului.

Că, această acțiune a fost admisă în principiu de prima instanță, iar Curtea de fond prin jurnalul și decizia dedusă astăzi în recurs, confirmă această admitere în principiu;

Având în vedere că, pentru a decide astfel instanța de fond constată în prim rând că, nu se contestă calitatea intimatului Lt. C. P. Voiculescu de moștenitor al tatălui său. că, ceia ce s'a susținut de recurent este că, averea în discuțiune nu a aparținut def. Preot Voiculescu, ci def. Sara Pr. P. Voiculescu, soția Preotului și a fost dată de dânsa ca dotă fiicei sale Ecaterina, prin actul aut. la Trib. Dolj la 1326 din 1921; că, Ecaterina, prin testamentul său din 1906 — a testat-o —

sofului său recurentul de astăzi; că, aceasta fiind situația de fapt, recurentul a opus în apărare, în primul rând, că, imobilul stăpânindu-se de către autoarea sa, în baza actului ei dotal, încă dela 1901, cu just titlu și bună credință, iar dela 1907 data decesului ei, stăpânindu-se de dânsul — recurentul — ca legatar universal al ei, dânsul a dobândit proprietatea lui prin prescripția de 10 ani în persoana autoarei sale și a sa, întrucât acțiunea în împărțeală a fost introdusă la 18 Aprilie 1921.

Că, în al doilea rând recurentul a cerut ca intimatul să fie obligat a raporta la masa succesorală un alt imobil, ce ar fi aparținut tot Preotului P. Voiculescu și pe care intimatul împreună cu mama sa au ipotecat și apoi înstrăinat la licitație publică, fără nici o calitate și în fraudă drepturilor def. lor fiică și soră, Ecaterina Preotul;

Că, Curtea de Apel respinge prima apărare, motivând prin jurnalul dela 25 Septembrie 1923 că în speță prescripția invocată nu a putut să opereze, deoarece art. 1895 c. c. cere pentru ajungerea acestui scop că în primul rând imobilul să fie câștigat printr-o justă cauză, adică printr'un titlu translativ de proprietate și în al doilea rând să existe buna credință a dobânditorului; Că, această bună credință, trebuie să fie întreagă și să consiste din convingerea dobânditorului; că, autorul său era adevăratul proprietar, și avea toate însușirile cerute de lege spre a transmite proprietatea; că, în speță, dacă există titlul translației de proprietate—testamentul ce recurentul îl are dela soția sa — condiția a doua nu este însă împlinită, deoarece el însuși a recunoscut la Tribunal și chiar la Curte, că a știut și știe că imobilul în discuțiune nu a aparținut înzestratoarei Sara Pr. P. Voiculescu și că deci, constituirea de zestre s'a făcut de o persoană care nu era proprietară astfel că, și def. soție nu-i putea testa în mod valabil întreagă această avere.

Că, în ce privește cea de a doua apărare, Curtea respinge proba cu martori cerută de recurent pentru dovedirea fraudei, pe considerațiunea că, dânsul nu a determinat faptele care ar constitui dolul întrebuințat de intimat și mama sa pentru fraudarea drepturilor Ecaterinei Preotul și asemenea fapte nu reese din actele ce el a prezentat.

Văzând primul motiv de casare astfel formulat:

„1) Violarea art. 1895 și 1898 din c. c., Greșita interpretare, omisiune esențială și exces de putere.

„Am sunținut că sunt proprietar deplin asupra imobilului din Craiova str. Sf. Gheorghe Nou No. 22, invocând prescripțiunea aquisitivă de 10 ani, și că d-l Locot. C. Voiculescu nu poate avea nici o pretențiune de împărțeală asupra acestui imobil.

„Am arătat că preotul Petre Voiculescu, a avut doi copii: pe Ecaterina, căsătorită cu Ștefan Popa și pe locot. C. Voiculescu. Ecaterina a primit dela mama ei Sara P. Voiculescu, ca zestre imobilul din str. Sf. Gheorghe Nou Nr. 22, prin actul dotal autentificat de Trib. Dolj la No. 395 din 31 Ianuarie 1901, și a stăpânit pe baza acestui act translativ de proprietate imobilul până la decesul ei la 23 Decembrie 1906. Dela această dată și până în 1921, când s'a cerut de Locot. C. Voiculescu esirea din indiviziune cu recurentul Ioan Preotul, am stăpânit imobilul pe baza testamentului autentic din 14 Decembrie 1906, făcut de Ecaterina St. Popa în favoarea mea, legatar universal al ei.

„In petițiunea mea de apel și în concluziunile mele am arătat că autoarea mea Ecaterina St. Popa, a posedat cu just titlu și bună credință imobilul în discuțiune dela 31 Ianuarie 1901, când și s'a dat ca zestre, așa că acea posesiune e-

nită cu posesiunea mea, cu just titlu și bună credință, dela 1906 mai înainte, ducea la prescripțiunea aquisitivă, care s'a împlinit în 1911, prin urmare cu mult înainte de intențarea acțiunii de împărțeală, din anul 1921.

„Curtea de Apel Craiova, în jurnalul No. 2103 din 25 Septembrie 1923, deși constată că există un just titlu translativ de proprietate în actul dotal al autoarei mele Ecaterina St. Popa din 31 Ianuarie 1901, totuși conchide că nu pot învoea prescripția de 10 ani, pe motiv că eu dobânditorul imobilului nu sunt de bună credință întrucât la interogatoriu ce mi s'a luat la Trib. în anul 1921, am declarat că imobilul constituit dotă autoarei mele nu aparținea înzestratoarei Sara P. Voiculescu, ci Preotului Petre Voiculescu.

„Hotărând astfel, Curtea de Apel Craiova violează art. 1898 c. civ. care în al. II prevede categoric: „Este destul ca buna credință să fi existat în momentul câștigării imobilului”.

„Conform acestui text ar fi trebuit să se fi dovedit că nu am avut buna credință în anul 1907, când am început să posesed imobilul pe baza testamentului autentic din Decembrie 1906 și acest lucru nu rezultă nici din dosar, nici din decizia atacată cu recurs, care pretinde în mod repetat că numai la interogatoriu luat mie în 1921, la Trib. nu am avut buna credință.

„In speță, mai mult decât atât, invocând unirea posesiunii mele dela 1906 la 1921 cu acea a autoarei mele dela 1901 la 1906, singura posesiune a autoarei mele trebuie examinată în privința bunei credințe, eu în calitate de legatar universal nefăcând decât să continui posesiunea predecesoarei mele Ori. decizia Curții, interpretează greșit și violează art. 1895 și 1898 cod. civ. când examinează și reține numai justul titlu translativ în persoana autoarei mele și pretinsa lipsă de buna credință în persoana mea în anul 1921.

„Procedând astfel, Curtea comite o omisiune esențială, căci dacă se ocupa de joncțiunea posesiunilor ce am invocat, s'ar fi oprit desigur la principiul destul de cunoscut și constant în doctrina și jurisprudența că numai posesiunea autoarei trebuie examinată în ce privește justul titlu și buna credință când cel ce invoacă joncțiunea este un avant cause cu titlu universal. Soluțiunea în acest caz ar fi fost recunoașterea uzucapiunii în favoarea mea și deci șorta procesului cu totul alta.

„Curtea de Apel comite și un învederat exces de putere, când stabilește că eu, deși am just titlu, nu am buna credință, întrucât la un interogatoriu ce mi s'a luat la Trib. în anul 1921, aș fi recunoscut că Sara P. Voiculescu, care a înzestrat pe autoarea mea Ecaterina St. Popa nu ar fi fost proprietara imobilului constituit zestre. Am arătat Curții că însuși intimatul locot. C. Voiculescu făcând acțiune în anularea testamentului care mă instituia legatar universal, acțiune care s'a perimat, implicit a recunoscut și dânsul că testatoarea Ecaterina St. Popa, era proprietara imobilului testat, căci dacă ar fi știut că imobilul aparține preotului Petre Voiculescu, tatălui său, ar fi cerut revendicarea lui, în mâinile oricărui deținător, întrucât autoarea mea ar fi dispus prin testament de un bun ce nu-i aparținea și numai recurgerea la calea anulării. În acest caz locot. C. Voiculescu nu mai poate cere împărțeala acestui imobil pe care eu l'am prescripționat cum l'am arătat mai sus și numai cu învederat exces de putere Curtea de Apel a trecut peste această argumentare a noastră”.

Considerând că, recurentul nu contestă că, imobilul în discuțiune nu a aparținut în realitate constituitoarei dotei Sara Pr. P. Voiculescu ci Preotului P. Vasilescu, autorul comun al intimatului și al autoarei sale; că, dânsul nu invoacă prescripția de zece ani împlinită în persoana sa prin o posesiune continuă în condițiile legii, exercitată personal de dânsul pe temeiul testamentului ce i-a transmis proprietatea acestui imobil,

ci susține că, această prescripție s'a împlinit prin juncțiunea posesiunii exercitată de soția sa pe temeiul acțiunii ei dotale și a posesiunii exercitată personal de dânsul ca succesor universal al ei și că, posesiunea sa fiind continuarea posesiunii autoarei sale, operează, independent de buna sau reaua credință personală cât timp reaua credință a autoarei sale nici nu s'a invocat și numai reaua credință inițială a autoarei sale ar fi fost de natură să facă inoperantă prescripția.

Considerând că Legea, prin art. 1859, 1860 și 1861 c. c. recunoaște succesorului, fie universal, fie particular, facultatea de a opune ca titlu de proprietate o prescripție rezultată fie din unirea posesiunii sale proprii, cu posesiunea autorului său — juncțiunea posesiunii — fie din posesiunea exercitată personal de dânsul și neafârnată de posesiunea precară, sau viciată a autorului său.

Că în speță, recurentul a susținut și susține că, dânsul se află în primul caz, acela al prescripției rezultată din juncțiunea posesiunii autoarei sale cu cea exercitată personal de dânsul după moartea ei, în calitate de succesor universal, pe temeiul testamentului necontestat; Că însă întrucât potrivit art. 1859 combinat cu art. 1858 al 4 c. civ. ori de câte ori posesiunea aceleiași bun trece pe rând în mai multe mâini, fiecare posesor începe în persoana sa o nouă posesiune chiar când strămutarea posesiunii s'a făcut în mod universal, rezultă că legiuitorul român nu a făcut nici o distincție în această materie între succesorul cu titlu particular și acel cu titlu universal; că dar în dreptul român înlăturându-se ideea de continuare obligatorie a aceleiași posesiuni în persoana succesorului universal ca și aceia ai autorului său, urmează că ori de câte ori acel dintâi înțelege a se prevala în favoarea sa de prescripția de zece ani, unind în baza art. 1860 cod. civ. posesiunea sa cu aceia a autorului, este necesar ca fiecare din posesiunile juncționate să îndeplinească cerințele art. 1895 cod. civ.; ori, în cazul de față este stabilit că posesiunea recurentului nu a fost de bună credință și în atari condițiuni juncțiunea posesiunii sale cu aceia a autoarei sale nu l'a putut duce la rezultatul pretins; că așa fiind primul motiv de casare devine nefondat și se respinge.

Asupra motivului II de casare astfel formulat:

„2) Violarea art. 1191 cod. civ. și a principiilor în materie de probe, nemotivare și exces de putere.

„Am cerut onor. Curței de Apel ca intimatul lt. Voiculescu să fie obligat a raporta la masa succesorală și valoarea imobilului din Craiova str. Sf. Gheorghe Nou No. 22, imobil ce necontestat a aparținut autorului nostru comun preotul Petre Voiculescu, și care imobil după decesul acestuia a fost ipotecat de soția preotului și de fiul acestuia intimatul lt. C. Voiculescu fără absolut nici o calitate. Pentru ca mai târziu din cauza de neplată să fie vândut la licitație și suma împărțită între creditori fictivi, fraudându-se drepturile autoarele mele Ecaterina St. Popa.

„Se vede în practica deciziei din 5 Octombrie 1925, că am cerut cu insistență proba cu martori pentru a dovedi fraudă între intimatul locot. C. Voiculescu și fostul avocat Petre Georgescu și Curtea îmi respinge proba cerută, ca lipsită de temei juridic pentru că nu aș fi determinat faptele care ar fi constituit dolul întrebuintat de intimat.

„Procedând astfel, cu lipsa de motivare, Curtea comite un exces de putere învederat, căci verificând practica deciziei se vede suficient determinate faptele invocate de mine

Considerând că, după cum rezultă din cuprinsul deciziei Curții de Apel, recurentul în ce privește frau-

da invocată în acest motiv de casare nu a precizat faptele din care rezultă pentru instanța de fond elementele ei și deci utilitatea probei cerute; că în lipsa acestor precizări, instanța de fond a fost autorizată să respingă ca neconcludentă proba cerută, astfel că și acest motiv devenind nefondat, recursul se respinge.

Pentru aceste motive, Curtea respinge recursul făcut, etc.

NOTA. — Soluțiunea dată de Inalta Curte prin decizia mai sus reprodusă, este întemeiată pe ideea că legiuitorul codului nostru civil în materia specială a posesiunii ad usucapionem, ar fi înțeles să inoveze, abătându-se dela normele admise în dreptul roman și menținute de codul civil francez.

În speța dedusă în judecata instanței supreme, pârâțul într'o acțiune în împărțeală, pentru a scoate din masa de împărțit, imobilul ce-l stăpânea, invocă ca titlu exclusiv de proprietate, prescripția achizitivă decenală bazată pe calitatea sa de legatar universal și pe posesiunea sa proprie unită cu a autorului său.

În această situațiune, se pune chestiunea de a se ști dacă pârâțul dela prima instanță, putea să invoace cu succes prescripțiunea, mărginindu-se a stabili că posesiunea începută de autorul său, într-nea în persoana acestuia, caracterele cerute de lege, sau dată din contră fiecare din cele două posesiuni succesive, trebuie să întrunească condițiunile prevăzute de art. 1895 cod. civ.

Inalta Curte a consfințit prin prezenta decizie, acest ultim mod de a vedea și în consecință a hotărât că în speță partea interesată nu se poate prevala de prescripția decenală, întrucât instanța de fond a constatat și apreciat în mod suveran că n'a fost personal de bună credință în momentul când a dobândit posesiunea imobilului în litigiu.

Soluțiunea Inaltei Curți este contrarie celei admise în dreptul roman și în Franța.

În aceste din urmă legislațiuni se face o deosebire fundamentală între succesorul universal sau cu titlu universal pe deoparte și succesorul cu titlu particular pe de altă parte; în prima ipoteză, posesiunea moștenitorului și cea a autorului sunt considerate ca formând una și aceeași posesiune, deoarece moștenitorul în calitate de continuator al personalității juridice a defunctului nu face decât să continue posesiunea autorului în aceleași condițiuni ca și acesta, posesiunea păstrând caracterele ei inițiale. De aici rezultă, între altele, consecința că moștenitorul va continua să exercite o posesiune utilă, chiar dacă personal este de rea credință, dacă autorul său a fost de bună credință în momentul când a dobândit posesiunea lucrului, după cum din contră nu va putea beneficia de prescripția achizitivă deși a fost personal de bună credință, dacă autorul său a fost de rea credință.

Când este vorba de un succesor cu titlu parti-

cular, nu mai este în discuție o singură posesiune începută de autor și continuată de succesori, ci avem de a face cu două posesiuni succesive distincte, având fiecare caracterele ei proprii și o existență independentă. De aici urmează că din punctul de vedere al prescripției, fiecare din posesiunile succesive trebuie considerată aparte pentru a vedea dacă întrunește condițiile cerute de lege; succesori începând în persoana sa o posesiune nouă și distinctă, este liber să adauge sau nu la posesiunea sa pe cea a autorului său.

Deosebirea mai sus enunțată între cele două categorii de succesiuni, conformă tradiției dreptului roman și a vechiului drept francez, este admisă ca esențială de doctrina și jurisprudența franceză care o consideră ca impusă de natura lucrurilor și de rigoarea principiilor (1).

Care sunt principiile de drept și textele de lege ce ar putea legitima în legislațiunea noastră, soluțiunea contrarie admisă de Inalta Curte prin decizia de față?

Instanța supremă invoacă în sprijinul acestei deciziuni, dispoziția art. 1859 precum și aliniatul 4 al art. 1858 cod civ., pretinzând că din combinațiunea acestor texte ar rezulta că „legiuitorul român nu a făcut nici o distincție în această materie între succesori cu titlu particular și acei cu titlu universal”; de unde ar urma că pentru ambele categorii de succesiuni nu poate fi vorba decât de juncțiunea sau acesiunea posesiunilor care se face în toate cazurile în aceleași condițiuni.

Textele menționate sunt ele decisive pentru a putea servi ca temei de justificare al soluțiunii admise?

Este adevărat că art. 1859 stabilește regula generală că orice succesori începe în persoana sa, o posesiune nouă, distinctă de a autorului său, fără deosebire între succesorii universali și cei cu titlu particular; dar caracterul inovator al acestui text este mai mult aparent decât real, întrucât ideea pe care o cuprinde se găsește exprimată sub o altă formă în art. 2235 cod civ. francez, reprodus în parte în art. 1860 din codul nostru și care este formulat în modul următor: „pour compléter la prescription on peut joindre à sa possession celle de son auteur, de quelque manière qu'on lui ait succédé, soit à titre universel ou particulier, soit à titre lucratif ou onéreux”.

Rezultă din acest text că legiuitorul francez pare a nu face nici o deosebire între succesorii universali și cei cu titlu particular, admitând în toate cazurile, în aceleași condițiuni și cu aceleași efecte, juncțiunea posesiunilor, cu alte cuvinte, legiuitorul

francez ca și al nostru pare a fi admis că succesori începe în persoana sa o posesiune nouă, la care poate uni pe cea a autorului său; doctrina însă nu interpretează textul citat după sensul în aparență general, ci menține distincțiunea tradițională.

Așa fiind, argumentul de text tras din dispoziția art. 1859, n'ar fi de natură să ne silească a admite o interpretare care nesocotește tradiția-dreptului roman și normele dreptului francez, decât în cazul când intențiunea legiuitorului nostru de a inova în această privință, ar reeși în mod neîndoielnic din complexul dispozițiilor relative la materie.

Inalta Curte, pentru consolidarea argumentărilor sale, se întemeiază și pe dispoziția aliniatului 4 al art. 1858 cod civ., din care rezultă că cel ce dobândește cu bună credință posesiunea unui lucru dela un detentor precariu, în virtutea unui act cu titlu universal, poate prescrie proprietatea lucrului spre deosebire de autorul său, întru cât posesiunea precară a autorului, se transformă într'o posesiune utilă pentru succesori.

Din acest text, rezultă un lucru incontestabil și anume că în sistemul legislațiunii noastre, vițiul precarității nu este perpetuu, deoarece moștenitorii sau succesorii cu titlu universal ai precaristului dacă sunt de bună credință, adică n'au cunoscut vițiul posesiunii autorului lor, încep în persoana lor o posesiune utilă și în acest mod vițiul precarității se purgează prin moartea detentorului precar.

Articolul 1858 alin. 4 este însă un text excepțional și deci de strictă interpretare fiindcă consfințește un caz de interversiune de posesiune, care constituie o dublă derogare atât dela principiul fundamental că succesori universal fiind un continuator al personalității juridice a defunctului, este ținut de toate obligațiunile acestuia și deci de obligațiunea de a restitui lucrul pe care defunctul îl deținea cu titlu precariu, cât și dela principiul tradițional în materie de interversiune de posesiune exprimat prin adagiul latin, *nemo sibi causam suae possessionis mutare potest*. Rezultă din acest principiu consfințit în art. 1857 cod civ., că voința posesorului de a se comporta ca proprietar nu este suficientă pentru a transforma posesiunea precară într'o posesiune utilă *animo domini*.

Probabil, considerațiunile de echitate și de utilitate practică au determinat pe legiuitorul nostru să deroage dela caracterul de perpetuitate al vițiului precarității, căci aplicațiunea cu strictețe a acestui caracter, ar fi dus la rezultatul vătămător din punctul de vedere al stabilității situațiilor de fapt și al siguranței relațiilor sociale, ca vițiul precarității să poată fi opus posesorului actual după o serie de generațiuni care s'au perindat

1) A se vedea între alții Baudry-Lacantinerie et Tissir. De la prescription, Nr. 346 și Planiol et Ripert, Traité pratique de Droit civil français, III, Nr. 718.

dela data inițială a posesiunii, întru cât după expresiunea plastică a lui Dumoulin, posesorul precar nu prescrie *etiam per mille annos*.

Pentru ca voința posesorului de a stăpâni animo domini, de a se comporta ca proprietar, să-și găsească o explicație și o justificare, art. 1858 prevede că posesorul să fi dobândit lucrul cu bună credință, adică să fi crezut în posibilitatea legală a transmisiunii proprietății lucrului în favoarea sa. Buna credință este cerută în toate cazurile fie că e vorba de un succesori cu titlu particular sau universal. Din acest punct de vedere, inovațiunea legiuitorului, dacă constituie o dispoziție de favoare pentru succesori universal, cuprinde în același timp o măsură de rigoare față de succesori cu titlu particular. În adevăr în dreptul francez, este generalmente admis că interversiunea de posesiune are loc în favoarea acestuia, chiar dacă n'a fost de bună credință întrucât legea nu prevede această condițiune și fiindcă pe de altă parte prin admiterea soluțiunii contrarii s'ar crea o deosebire nejustificată între un usurpator care ar putea prescrie prin 30 ani deși n'are titlu nici bună credință și detentorul care deși a dobândit posesiunea lucrului printr'un act translativ de proprietate, n'ar putea să beneficieze de interversiunea de posesiune fiindcă n'a fost de bună credință, neputând astfel să prescrie nici prin prescripția decenală, nici prin cea de 30 ani (2).

Or legiuitorul nostru ajunge tocmai la acest rezultat nesatisfăcător din punct de vedere logic prin sistemul pe care l'a consfințit, întru cât succesori cu titlu particular care n'a fost de bună credință, nu poate invoca interversiunea de posesiune în favoarea sa deși titlul care servă de bază posesiunii, sale, implică animus domini.

Inovațiunea legiuitorului nostru în materia interversiunii de posesiune nu este datorită unei inspirațiuni din vechile noastre legiuri.

S'a pretins că legiuitorul codului Calimach sub influența codului civil austriac care i-a servit ca model, n'ar fi menținut intactă tradiția dreptului roman cu privire la distincțiunea între succesori universali și cei cu titlu particular, din punctul de vedere al caracterelor posesiunii transmise. S'a susținut pe temeiul art. 1930 din codul Calimach că în această lege s'a restrâns aplicațiunea ideii romane a continuității posesiunii față de succesori universali, numai în ce privește viciile reale ale posesiunii autorului pe când viciile personale ale posesiunii acestuia nu se transmit după cum ar rezulta din combinația articolelor 1920 și 1962 din menționatul cod (3).

Creдем greșită, interpretarea dată textelor citate; în realitate din complexul dispozițiilor codului Calimach, relative la condițiunile prescripției achisitive, rezultă în mod neîndoelnic, după părerea noastră că legiuitorul acestui cod a menținut distincțiunea tradițională între cele două categorii de succesori. În adevăr pe deoparte art. 1918 reprodus după art. 1462 codul civil austriac, hotărăște că „lucrurile cele amanetate, împrumutate, depozitate, sau date spre luarea rodurilor, nici odinioară nu se dobândesc prin usucapie de către însuși creditorii sau luătorii rodurilor, *nici de către moștenitorii lor, ca unii ce înfățișează persoana lor*, pentru că lipsește dela dânsii titlul cel drept al dobândirei“, cu alte cuvinte vițiul precarității, vițiu real, este perpetuu și se transmite la moștenitorii precaristului. În aceeași ordine de idei art. 1921 (art. 1464 cod austriac) hotărând că stăpânirea unui lucru pentru a duce la prescripție, trebuie să fie, între altele și neprihănită decide că „cel ce a stăpânit un lucru numai prin rugăminte, nu poate nici el, nici moștenitorii lui, să câștige prin usucapie acest lucru“. Pe de altă parte în art. 1930, codul Calimach dispune că „moștenitorul stăpânitorului celui cu rea credință, nu poate usucapisi prin stăpânirea îndelungată, nici se socotese dimpreună anii autorului de mai înainte *căci greșelile mortului trec la moștenitorii lui*“, de unde rezultă că și vițiile personale ale posesiunii autorului, cum este în speță reaua credință, nu se purgează prin moartea posesorului, ci trec la moștenitori, continuatori personalității juridice. Față de dispoziția precisă și categorică a art. 1930, articolul 1920, invocat în părerea contrarie pentru a dovedi că legiuitorul codului Calimach ar fi suprimat distincțiunea dintre succesori universali și cei particulari, admitând că unii și alții pot prescrie, dacă personal sunt de bună credință, deși autorul a fost de rea credință, nu poate fi interpretat în mod logic decât în sensul că acest text se referă numai la succesori cu titlu particular; în membrul de frază din art. 1920 „nu împiedică pe un urmaș cu bună credință sau pe moștenitori“, încontestabil că expresiunea „urmaș“, traducerea cuvântului german „Nachfolger“, nu poate avea alt înțeles decât succesori cu titlu particular, iar cuvântul „moștenitori“ nu se poate referi decât la moștenitorii urmașului, nu la moștenitorii autorului.

Rezultă din considerațiunile expuse că inovațiunea din art. 1858 nu poate fi atribuită influenței codului Calimach care a menținut tradițiunea dreptului roman.

S'a mai afirmat (4) că în legea din 8 Martie 1847 care a desființat imprescriptibilitatea pentru călcarea de pământ și de hotare între vecini, stă-

2) În acest sens Laurent t. 32, Nr. 316 și Baudry-Lacantinerie et Tissier, De la prescription, Nr. 330; contra Aubry et Rau, t. II, pag. 127 și Planhol et Ripert t. III, Nr. 164 in fine.

3) Alexandresco, t. XI, p. 130 și urm.

4) Alexandresco, t. XI, p. 231.

bilită de codul Caragea, s'ar găsi origina principiului consfințit în codul civil după care moștenitorul detentorului precar poate usucapa prin prescripția decenală bunul deținut de autor și găsit în moștenirea acestuia, deci detențiunea precară a autorului se transformă în posesiune utilă pentru moștenitor.

Legitimătatea acestei filiațiuni istorice ni se pare foarte contestabilă. În adevăr codul Caragea din punctul de vedere al prescripției achiziției în materie imobiliară stabilea o deosebire fundamentală între cazul unui nemișcător în general și cazul special când era vorba de o călcare de pământ și de hotare între vecini, în primul caz se aplica dreptul comun și prescripția era decenală sau de 30 ani, după cum stăpânirea era de bună sau rea credință.

Când însă era vorba de o împresurare de pământ între vecini, codul Caragea stabilise regula în art. 7, alin. 3, partea VI, cap. I, că asemenea prigonire *n'are soroc*, adică nu există prescripție în această materie.

Vine legea din 8 Martie 1897 care desființează aliniatul de mai sus și stabilește în articolul 2 principiul că „prescripția pentru împresurare de pământ intră în categoria obștească a prescripției hotărâtă prin pravila țării pentru stăpânirea cu bună sau rea credință a lucrurilor nemișcătoare“ cu alte cuvinte aplică pur și simplu regulile de drept comun. Ori în articolul 3 legiuitorul vrând să precizeze modul de aplicațiune a legii, arată că „prin împresurare de crea credință se înțelege aceea ce se urmează de către însuși persoana care a făcut-o“, dar cu bună credință se socotește când „vreo proprietate dimpreună cu împresurarea ce va fi făcând la altă moșie învecinată cu dânsa, se va stăpâni de a 3-a persoană la care va fi trecut prin moștenire, cumpărătoare, dar, zestre, sau cu orice alt titlu“.

Oare rezultă din acest din urmă text că vițiul precarității încetează prin moartea detentorului precar și nu se transmite la moștenitor?

Nici de cum, căci în textul citat nu e vorba de vreo detențiune cu titlu precar, ci de o împresurare sau călcare de pământ făcută de vecin *animo domini*, căci cel ce face o călcare de pământ înțelege să se comporte ca proprietar al împresurării făcute, pe care o înglobează în proprietatea sa, și nu are intențiunea de a recunoaște proprietatea celui încălcat, ci din contră o nesocotește. Așa fiind, moștenitorul împresurătorului, nu este moștenitorul unui detentor precar, ci al unui uzurpator *animo domini* care continuă posesiunea utilă a autorului său, dar beneficiază de o prescripție redusă de 10 ani, fiindcă are un just titlu ca moștenitor. Numai din acest punct de vedere și în această măsură legea din 1847 a rupt cu tradiția vechiului

drept, asimilând moștenirea cu celelalte titluri de achizițiune. De nicăiri nu rezultă că legiuitorul din 1847 ar fi înțeles să meargă mai departe și să admită că posesiunea își schimbă caracterul în mâinile moștenitorilor și din precară cum era în timpul vieții detentorului, se transformă într-o posesiune utilă prin faptul morții acestuia.

* * *

Dispoziția art. 1858 alin 4 neputând să-și găsească justificarea în precedentele istorice și având un caracter excepțional, urmează să fie interpretată în mod restrictiv. Or acest text nu se ocupă decât de schimbarea caracterului posesiunii atunci când posesiunea s'a transmis la un succesor universal de bună credință și decide că în acest caz, detențiunea precară a autorului se transformă într-o posesiune utilă pentru moștenitor; legea nu tranșează în acelaș timp detențiunea de a se ști dacă transmisiunea succesorală constituie un just titlu pentru usucapiune.

Cu alte cuvinte, inovațiunea pe care a realizat-o legiuitorul codului civil, față de dreptul roman, și de legislațiunea franceză consistă numai în faptul că vițiul precarității nu mai are un caracter de perpetuitate în legislațiunea noastră, ci încetează la moartea deținătorului, astfel că posesiunea se transmite purgată de acest vițiu la succesorii cu titlu universal ai deținătorului; de unde consecința că la noi moștenitorul de bună credință al detentorului poate să înceapă o posesiune utilă, soluție contrarie celei admise în Franța și în dreptul roman. Dar timpul necesar pentru împlinirea prescripției în acest caz, va fi de 30 ani, iar nu numai de 10—20 ani, căci prescripția decenală presupune existența unui just titlu, iar din art. 1858 alin. 4, nu rezultă că legiuitorul ar fi înțeles să considere titlul *pro herede* ca un just titlu.

Această interpretare care limitează înțelesul și sfera de aplicațiune a art. 1858 alin. 3 în cadrul intențiunei exprese a legiuitorului așa cum rezultă din termenii întrebunțați, este sigura care nu atribuie acestui text excepțional, un caracter prea exorbitant. În adevăr, în caz de vânzare, donațiune, schimb etc. intențiunea comună a părților contractante este ca să se strămute proprietatea lucrului care face obiectul vânzării, donațiunei, etc., dela una din părți la cealaltă, astfel încât asemenea acte juridice fiind translativ de proprietate prin natura lor, poate să constituie un just titlu. Când însă e vorba de o succesiune, ceea ce se transmite este patrimoniul defunctului considerat în totalitatea lui ca o universalitate juridică, nu se operează o mutațiune de proprietate cu privire la fiecare din elementele componente ale patrimoniului, întrucât asupra lor, moștenitorul este substituit pur și simplu în locul defunctului, având aceleași drepturi

ca și defunctul. Cu alte cuvinte prin faptul transmisiunii succesoriale, moștenitorul nu dobândește un titlu propriu, ci continuă pur și simplu titlul și situațiunea juridică a defunctului; astfel bunurile care erau proprietatea defunctului vor aparține moștenitorului tot cu titlu de proprietate, după cum obligațiunile defunctului grevează în principiu pe moștenitori ca și pe defunct. Starea de precaritate implicăm partea detentorului precar, recunoașterea dreptului de proprietate în favoarea altuia, asupra lucrului ce-l deține și prin urmare cuprinde obligațiunea de restituire a aceluia lucrului. În rigoarea principiilor, această obligațiune de restituire ar trebui să se transmită la moștenitori cari ca și autorul lor ar trebui să aibă calitatea de detentori precari. Articolul 1858 alin. 4, recunoscând moștenitorului de bună credință al detentorului precar, calitatea de posesor, îi dă posibilitatea să se sustragă de la această obligațiune de restituire pe calea prescripției achizitive. Această soluțiune admisă pe temeiul bune credințe a moștenitorului care n'a cunoscut existența obligațiunei de restituire a autorului și deci a posedat animo domini, nu implică în mod necesar ideea că titlul pro herede a fost considerat de legiuitor ca un just titlu.

Tot din caracterul excepțional și de strictă interpretare a art. 1858 alin. 4, urmează credem noi, că numai din punctul de vedere al precarității se poate admite că moștenitorul începe în persoana sa o posesiune nouă, distinctă de cea a autorului său, pe când din celelate puncte de vedere, nu trebuie să admitem o soluțiune de continuitate în posesiunea exercitată de moștenitor față de cea a autorului său. Această părere se coroborează cu textul art. 1861 cod. civ. care denotă că ea corespunde cu intențiunea legiuitorului; în adevăr după ce în art. 1859 legiuitorul stabilește că fiecare posesor începe în persoana sa, o nouă posesiune fără deosebire între cazul când strămutarea posesiunii s'a făcut cu titlu universal sau singular, adaugă în art. 1861, că această dispozițiune nu, derogă de la cele prescripse prin art. 1858 aliniatul final. Or acest text nu poate fi interpretat decât în sensul că legiuitorul a înțeles să restrângă aplicațiunea principiului că fiecare posesor începe o posesiune nouă atunci când e vorba de moștenitor, numai la vițiul precarității de care este purgată posesiunea moștenitorului de bună credință, pe când în ce privește celelalte calități sau viții de posesiune, ideea de continuitate se menține. De unde rezultă că în speța judecată de Înalta Curte, buna credință a autorului trebuia să profite moștenitorului deși acesta personal a fost de rea credință.

ALEX. CERBAN

Profesor de Drept Civil la Facultatea
din București

TRIBUNALUL ILFOV, SECȚIA III C. C.

Audiența dela 19 Decembrie 1927

Președinția d-lui FLORIN FOIȘOREANU, Judecător

Maria Verzea cu Iacobi și Dr. Dinulescu

Sentiința civilă No. 988

Dotă mobilă. Plasament ipotecar. Adjudecare asupra creditoarei ipotecare din bani dotați. Înstrăinarea imobilului. Valabilitate.

În dreptul românesc dota mobilă devine proprietatea sofului; ea este alienabilă. Bani dotați întrebunțaji la cumpărarea unui imobil fiind alienabili, soful rămânând numai debitor de restituire, partea din imobil care garantează banii dotați este înstrăinabilă, dreptul femeii reducându-se la restituirea lor dela soț iar nu dela terți.

A admite că banii dotați, proprietate a bărbatului, pot servi la achiziția unui imobil dotal pentru femeie, ar însemna a da efect dotal unei restituiri anticipate a dotei în timpul căsătoriei, ceea ce nu permite codul civil.

Chiar în ipoteza în care s'ar admite că actul dotal ar prevedea ca banii dotați să aparțină femeii și să fie destinați unor achiziții imobiliare și că o atare clauză ar fi validă, nu este dotal imobilul obținut prin adjudecare, dacă ordonanța de adjudecare nu prevede dotalitatea lui în mod expres.

Chiar în cazul că o atare declarație expresă nu ar fi necesară, ci s'ar putea deduce implicit, încă imobilul nu ar putea deveni dotal decât până la concurența sumei cu care a fost dobândit, restul fiind parafernă. Nu se poate admite că imobilul ar fi dotal în proporție cu suma dotală, căci aceasta ar însemna ca împotriva art. 1228 cod. civ. dota să poată fi augmentată în timpul căsătoriei. Este deci dotală nu clădirea, ci suma inclusă în imobil, scopul dotei inalienabile fiind de a garanta dota instituită la căsătorie, iar nu de a o supune la fluctuațiuni.

Prin consemnarea sumei dotale, cumpărătorul e la adăpost de orice acțiune a femeii dotale.

S'au ascultat d-nii avocați Ionci vici și Juliana Vlădescu din partea recl. Maria Verzea și d-nii avocați Aznavorian și Ottulescu din partea părților Iacobi și Dr. Dinulescu.

Tribunalul,

Asupra acțiunei civile de față, intentată cu petiția înreg. la nr. 8577 din 927, prin care d-na Maria Verzea, cheamă în judecată pe moștenitorii defunctului Iacobi și anume, Irena, Victor și Iulia Iacobi, pentru a fi obligați a lăsa reclamantei proprietatea și posesiunea imobilului din str. Viitor Nr. 30 vândută către Ion R. Sulică autorul părților, urmând a fi anulată, imobilul fiind dotal și înstrăinarea lui nefiind permisă decât cu formele legale și pentru cazurile permise de lege, ceea ce nu este în speță.

Având în vedere susținerile părților, actele dela dosar și concluziunile scrise din cari se constată în fapt următoarele:

În anul 1897, s'a constituit dotă d-nei Maria Verzea, suma de 25.000 lei, cu clauză de întrebunțare a acestei sume în cumpărarea de imobile cari vor deveni dotale, iar prisosul din această sumă se va putea da cu dobândă cu ipotecă în rangul I. S'a cumpărat cu acești bani un imobil în Str. Dogari și s'a plătit pentru el 15.000 lei, iar restul de 10.000 lei din fondul dotal au fost dați cu dobândă d-lui Ștefan Nicolau luându-se garanție ipotecară asupra imobilului acestuia din strada Viitor nr. 30.

Debitorul neplătind la termen, se scoate imobilul în vânzare și se adjudecă definitiv asupra d-nei Verzea pe prețul de lei

31.000. Imobilul avea următoarele sarcini: 28.000 lei datoraji Creditului Urban; 10.000 lei soţilor Verzea. D-na Verzea în urma adjudecării trebuia să plătească preţul de 31.000 lei şi neavând bani, de acord cu Creditul, se consimte ca datoria Creditului să rămâie mai departe grevată pe imobii, iar restul se plăteşte cu creanţa ipotecară ce le aparţinea. Ordonanţa de adjudecare însă constată, că sarcina Creditului în momentul eliberării ordonanţei se redusese la 23,074 lei, d-na adjudecatară plătiind între timp ratele întârziate de 4883 lei.

D-na Verzea în anul 1911, vinde acest imobil cu autorizaţia Tribunalului Ilfov lui Ioan Sulică, fiind obligat acesta de Tribunal, să depună ca fond dotal suma de 17.000 lei. Ioan Sulică înzestrează cu acest imobil pe fiica sa Octavia Popescu, care la rândul ei vinde imobilul d-lui Iacobi, care, decedând, sunt chemaţi în judecată moştenitorii lui pentru a fi obligaţi să restituie acest imobil reclamantei, deoarece este dotal, iar înstrăinarea lui nu se putea accepta decât pentru cazurile şi cu formele prevăzute de lege.

Considerând că din cele expuse rezultă că pentru imobilul în litigiu nu s'au întrebuiţat decât 3000 lei ca bani dotali, deoarece din cei 25.000 lei constituiţi dotă, 15.000 lei s'au întrebuiţat pentru cumpărarea unui alt imobil, iar 10000 lei au fost daţi cu împrumut garantat cu ipotecă pe imobilul în litigiu. Din cei 10.000 lei n'au intrat în plată preţului de adjudecare decât lei 3.000, atât cât mai rămăsese după ipoteca Creditului Urban de 28.000 lei; or nu se poate pretinde că Tribunalul a primit ca preţ al adjudecării întraga creanţă ipotecară de lei 10.000 — pentru că în momentul adjudecării, moment ce trebuia luat în considerare pentru a stabili caracterul juridic al bunului, nu mai rămăsese valabil ca monedă liberatorie de creanţă ipotecară decât 3000 lei, restul de 7000 lei transformându-se în creanţă chirografară, nemai fiind garantată de imobilul în chestiune. Că, deasemenea ratele întârziate la Credit nu mai puteau să fie achitate de reclamantă după cum pretinde, cu bani dotali, cari bani dotali nu mai existau, ei fiind consumaţi deja în modul arătat.

Că suma până la care imobilul putea fi dotal de 3000 lei a fost consemnată la înstrăinare şi printr'o protecţiune exagerată a Tribunalului s'a consemnat de cumpărător ca fond dotal 17 mii lei.

Că aceste precizări de fapte erau necesare pentru a trage consecinţele de drept ce vor urma.

Considerând că din citirea actului dotal ca şi a actelor de împrumut, rezultă că banii constituiţi dotă erau proprietatea bărbatului.

Că în dreptul românesc spre deosebire de cel francez, dota mobiliară fiind alienabilă, reprezentarea acestei dote într'un imobil, e tot deasemenea alienabilă, cu alte cuvinte banii dotali cari au servit la achiziţiunea imobilului fiind ori când alienabili soţul fiind numai debitor de restituire, partea din imobil care garantează aceşti bani dotali e şi ea alienabilă, dreptul femeii reducându-se de a cere restituirea lor dela soţ, iar nu dela terţi căci dota mobiliară e alienabilă.

Că în dreptul francez unde dota mobiliară e inalienabilă, doctrinarii au ajuns la teoria dotalităţii incluse, care permite femeiei să ceară dela terţi achizitori prin urmărirea imobilului suma până la concurenţa dotei incluse.

Că dacă s'ar admite că banii dotali, proprietatea bărbatului, restituibili după desfacerea căsătoriei, au servit la achiziţiunea unui bun imobiliar dotal pentru femeie, ar însemna să se dea efect dotal unei restituiri anticipate a dotei în timpul căsătoriei ceea ce nu permite codul civil.

Că chiar sumele procurate de soţ din banii dotali sunt împrumuturi făcute soţiei, fără ca aceste sume să aibă caracterul dotal chiar dacă în actul dotal se vorbeşte de întrebuiţarea lor.

Că deci în această argumentare imobilul la cumpărarea căruia au concurat şi bani dotali putea să fie înstrăinat fără a

se putea cere azi anularea actului pe motiv că imobilul fiind dotal era inalienabil fără formele legale.

Considerând că am admite însă şi ipoteza că a existat un act dotal care prevede că banii dotali ar fi aparţinut femeiei cu destinaţie de achiziţii imobiliare.

Că în acest caz imobilul din strada Viitor nr. 30, intrat în patrimoniul d-nei Verzea prin ordonanţa de adjudecare din 20 Mai 1903, este un bun parafernial, şi deci alienabil fără autorizaţia maritală şi fără forme de licitaţie publică, pentru consideraţiunea că ordonanţa de adjudecare nu spune că imobilul devine dotal în tot sau în parte, ori pentru ca un bun să devie dotal, nefiind deajuns să se cumpere cu bani dotali, sau să se menţioneze în actul dotal că imobilul devine dotal, ci trebuind ca însăşi titlul de achiziţiune să constate aceasta; în speţă această impunându-se cu atât mai mult cu cât prin actul dotal se arată că prisosul avea altă destinaţie, nu servea la achiziţie imobiliară.

Că chiar dacă nu am admite teoria majorităţii doctrinei şi jurisprudenţei care cere o declaraţie expresă de întrebuiţare chiar în actul de achiziţie şi am adopta sistemul susţinut în special de Joutou care nu cere o declaraţie expresă, dar cere ca întrebuiţarea să rezulte din actul de achiziţie cel puţin implicit şi am admite că cumpărătorul ar fi putut afla din ordonanţa de adjudecare, deşi în dispozitivul ei nu se spune nimic, că la adjudecarea acestui imobil a concurat şi o creanţă dotală, concluzia nu poate fi decât că imobilul a devenit dotal până la concurenţa sumei de 3000 lei, căci în cazul în care un imobil dotal e cumpărat în parte cu bani dotali, în parte cu bani parafernali, nu se poate admite că imobilul e dotal proporţional cu suma debursată din dotă, căci acest mod de a vedea ar contraveni nu numai principiilor din art. 1228 c. civ., care interzice augmentarea dotei în timpul căsătoriei, dar ar presupune o coproprietate între femeia dotală şi cea parafernala, care nu se poate presupune, căci o persoană care posedă în întregime un bun nu se poate considera coproprietară pentru partea dotală pe acel bun.

Căci deci pe baza art. 1228 c. civ., când la cumpărarea unui imobil intervin şi bani parafernali, este dotal nu însăşi imobilul care nu poate fi dotal pro parte şi deci supus fluctuaţiunilor cari ar putea avea de rezultat ca dota să sufere, ci mai degrabă e dotală suma inclusă în imobil.

Că, deci imobilul cumpărat cu bani dotali, este inalienabil în limitele sumei cu care s'a făcut întrebuiţarea, căci dota nu consistă dintr'o cotă parte din imobil, ci dintr'o sumă fixă cu clauza de întrebuiţare, scopul inalienabilităţii dotale fiind de a asigura femeiei dota instituită, la disolvarea căsătoriei.

Că în speţă suma până la concurenţa căreia imobilul a fost dotal a fost consemnată ca fond dotal, ba chiar în proporţie mărită în loc de 3.000 lei 17000 lei.

Că, deci faţă de toate constatările de mai sus, acţiunea reclamantei nu e fondată şi urmează a fi respinsă.

Pentru aceste motive respinge ca nefondată acţiunea intentată de Maria T. Verzea.

Preşedinte (ss) Florin Foişoreanu

Grefier, (ss) Stroe

NOTA. — Sentinţa de mai sus, redactată într'un remarcabil spirit juridic de d-l judecător Florin Foişoreanu, ne dă prilejul să prezentăm unele observaţiuni, speţa dedusă înaintea Tribunalului Ilfov s. III c. c. părăndu-ne susceptibilă a da naştere la fecunde şi importante consecinţe în ce priveşte temeinicia regimului matrimonial dotal, singurul care în legislaţia civilă românească este organizat în mod minuţios de texte, în materie de contract bănesc de căsătorie.

Cu toată grija legiuitorului de a da regimului dotal aparenţa de regim de drept comun legal, totuşi, chiar în ciuda unor doctrinari cari proclamă această

aparență, (Al. Degré, „Dreptul“ No. 1, p. 4, 1874; id. No. 67, p. 546, 1889; P. Negulescu, id., No. 48, p. 392, 1900; id., G. Meitani, No. 2, p. 9, 1902) este definitiv câștigat astăzi în doctrină și jurisprudență, printr-o interpretare rațională a art. 1227 c. civ., că dreptul comun în materie îl formează regimul separației de patrimonii (Alexandrescu, vol. 8, ed. II, partea întâia, pp. 41-43; Nacu, „Comparație între Codul civil Român și Codul Napoleon”, pp. 543-545. M. Cantacuzino, „Elementele Dreptului Civil” p. 713, No. 687; Hamangiu, Rosetti-Bălănescu și Băicoianu, „Tratat de drept civil Român”, vol. III, 1928, No. 75-76; Cass. I, 24 Iunie 1889, p. 39; Cass. I, 20 Noembrie 1889, „Dreptul” 1889, No. 3, p. 21; Apel I București 13 Octombrie 1920, „Pandectele Române” 1922, 3, 27; id., 28 Noembrie 1922, „Pandectele Române”, 1924, 2, 68).

În logică juridică strânsă, regimul dotal rămânând un regim de excepție, de derogare de la dreptul comun (parafernale), clauzele unui contract dotal, solemn *ad-so-annitatem* și imutabil posterior celebrării căsătoriei, cari ar fi lipsite de precizia stipulării anume ca atare, urmează a fi interpretate *contra* dotalității, la cea mai mică îndoială ori confuzie. Hotărârea Trib. Ilfov s. III s. c. plecând dela această stabilire inițială de principii ajunge în mod elegant, deși firesc, la soluții juste cu cari ne unim pe deantregul.

În prealabil, s'ar fi putut, — socotim noi, după citirea expunerii constatărilor de fapt făcute prin însăși sentința ce adnotăm (în prima ei parte) — observa că părții chemați în judecată n'au avut raporturi juridice cu reclamanta Maria Verzea, față de care ei se prezintă cu calitatea de terți achizitori pe bază de act tranzlativ de proprietate.

Ar fi urmat deci ca reclamanta să introducă în cauză persoanele cari au stăpânit imobilul în litigiu și cari l'au alienat succesiv, păstrându-se seria neîntreruptă, spre a dovedi mai întâi nulitatea ce izbește titlurile proprietarilor anteriori; iar numai apoi să ceară, ca o consecință, anularea ultimului titlu tranzlativ de proprietate. Nu se poate, desigur, concepe, anularea ultimului act tranzlativ de proprietate înainte de a fi fost anulate actele anterioare, începând cu însăși ordonanța de adjudecare definitivă din 20 Mai 1903, întrucât nu se poate subînțelege că, din moment ce titlul tranzlativ cel mai recent a fost anulat, urmează ca anularea să se întindă *ipso facto* și asupra titlurilor anterioare, urcându-se la titlul inițial.

Din clauzele actului dotal înfățișat de reclamantă în instanță se constată că constituitorii zestrei au stipulat reîntrebuințarea sumei de lei 25.000 în cumpărare de imobile cari vor deveni dotale; iar surplusul de bani lichizi rămas eventual după cumpărare, putea, tot după contractul bănesc de căsătorie al reclamantei, „să fie plasat cu ipotecă rangul I”. Redactarea în text precis a voinței înzestrătorilor (voință care, până la desfacerea legăturii matrimoniale imprimă definitiv actului dotal caracterul de imutabilitate) arată limpede că aceste creanțe ipotecare eventuale vor fi considerate *parafernale*. În sensul interpretării acesteia abundă în mod constant jurisprudența și doctrina, sprijinite de altfel pe art. 1247 c. civ. (corespunzător art. 1553 c. civ. francez alineatul I) căruia îi extinde câmpul de aplicație, nu numai la *imobilele* cumpărate în timpul căsătoriei cu bani dotali (dacă nu s'a stipulat precis că ele vor deveni dotale), ci chiar la bunurile *mobile*, la creanțe, cum este speța ce adnotăm. (Planiol III, ed. VII, paragr. 1494 sp.; Colin et Capitant, III, 1916, pp. 271 sq., Alexandrescu, vol. VIII partea I, ediția II, p.

207; Cass. I 29 Noembrie 1921, Pandectele Române 1922, I, pp. 266 sq., cu nota d-lui Consilier Al. Costin; id., 1922. I, pp. 321 sq., cu nota d-lui Hip. Nicolescu; Cass. fr. 17 Mai 1881, D. P. 82, 1, 110, S. 82. 1. 293).

Rezultând astfel din însăși actul dotal că banii constituiți dotă erau proprietatea soțului dotal, deci învederându-se caracterul alienabil al acestor bani, în sistemul codului nostru civil, urmau a se trage următoarele consecințe firești:

a) Bărbatul dotal este obligat doar la restituirea sumelor primite ca zestre (deși aceste sume au putut servi la cumpărare de imobile).

b) Soția dotală are dreptul de a pretinde în mod strict, *numai* restituirea acelor sume și numai de la bărbatul său, iar nu imobilul sau cota parte a lui care ar garanta sumele dotale (imobil prin esență alienabil).

c) Terții achizitori nu pot fi urmăriți după desfacerea căsătoriei pentru restituirea unor atari sume. Ceva mai mult raționând tot în sistemul legislației civile românești (înainte de a examina situația din dreptul francez unde întâlnim alt regim) din moment ce este câștigat că banii dotali sunt bunuri mobiliare, alienabile fără formalități și restituibile după desfacerea legăturii matrimoniale, nu se poate ca un imobil achiziționat cu atare bani să capete caracterul dotalității, întrucât acesta ar echivala în fapt cu darea de efect dotal unei restituiri a dotei chiar în timpul căsătoriei deci în mod anticipat. O situație neîngăduită, precum vedem, de dispozițiile legii noastre civile (art. 1271, care este de ordine publică, și care deci nu putea găsi consacrare în fața instanței de judecată. Deci reprezentarea dotei mobiliare într'un imobil este totdeauna alienabilă.

Soluția dată de sentința de mai sus se dovedește astfel pe deplin justificată.

Care ar fi fost însă soluția, dacă din complexul de acte și dovezi ar fi rămas constatat în fapt că banii dotali ar fi aparținut soției reclamante, fiind destinați să slujească la achiziții de imobile?

Să remarcăm că ordonanța de adjudecare din 1903, care constituie un titlu de achiziție opozabil terților, nu face vorbire în cuprins sau în dispozitiv despre îndatorirea imobilului cumpărat de a deveni dotal, nici despre calitatea de adjudecare dotală a soției reclamante. La lumina principiilor stabilite până acum, imobilul în litigiu prezintă caracterul de bun parafernale, alienabil fără autorizațiunea soțului și fără formalismul licitației publice. Căci în speță nu întâlnim condițiile indispensabile dotalității neîndoelnice: a) imobilul n'a fost achiziționat cu bani dotali proprietate a soției; b) actul dotal nu face mențiune formală că imobilul devine dotal; c) titlul însăși de achiziție nu recunoaște, nici măcar în parte, imobilului caracterul de bun dotal; ori această recunoaștere urma să se impună cu atât mai mult cu cât chiar actul de înzestrare stipulă, precum am văzut, că prisosul avea destinația a fi plasat cu ipotecă, iar nu aceia de a fi întrebuințat în cumpărare de imobil.

Această ultimă condițiune este cerută imperios de majoritatea doctrinarilor: *Planiol* op. cit., III, ediția 7, No. 951 sq.: „le remploi est une subrogation réelle, qui, au lieu de se faire toute seule, comme dans l'échange, se produit seulement par la volonté des époux (sau prin aceia a *constituitorilor* dotei. N. R.), volonté manifestées dans des formes déterminées par la loi... il faut une double déclaration, dans l'acte même d'acquisition”. Cf. în același sens *Aubry et Rau, Martin*, ed. V. vol. 8, 534, p. 436 *Marcadé*, art. 1553, No. 3;

Contrat de Mariage *Guillouard*, IV, No. 1748 și autorii indicați acolo pe cari nu-i mai înșirăm spre a cruța spațiul revistei.

Jurisprudența franceză s'a pronunțat în acelaș sens stabilind că regula prescrisă de Codul Napoleon prin art. 1434 și 1435 relativă la *reîntrebuințare* (remploi) sub regimul *comunității de bunuri* (care în Franța constituie regimul matrimonial de drept comun) se aplică și regimului dotal (Cass. fr. 12 Iunie 1865, S. 65. I, 298), în vederea temperării efectelor totalității în cazurile de utilizare clandestină a fondurilor dotale la achizițiuni imobiliare. (V. și Cass. fr. 9 III 1870, S. 70. I. 285, D. P. 72. 1. 85).

Sunt însă alți autori cari preconizează sisteme juridice deosebite de cel expus până acum. Unii se mulțumesc să ceară, în lipsa unei declarații formale, ca întrebunțarea cu caracter de dotalitate să rezulte în mod implicit, însă *tot din cuprinsul titlului de achiziție* (*Jouitou*). Alții socotesc că acest caracter de dotalitate poate rezulta dintr'o declarație expresă, însă *posterioră* titlului de achiziție (*Rodière et Pont*, Contrat de mariage III, No. 1681-86, 2074; *Dalloz* annoté, sub art. 1553 c. civ., No. 195).

Dispozițiunile art. 1434 și 1435 c. civ. fr., nu au fost reproduse de legiuitorul român dela 1864. În lipsă de texte, doctrina și jurisprudența noastră par oarecum împărțite în privința aplicării acestor rândueli și în legislația civilă românească. *Nacu*, Drept civ., vol. 3, Nr. 188-189, p. 114, susține că ambele reguli franceze ca să se aplica *de plano* la noi; *Alexandresco*, cere o stipulație expresă în contractul bănesc matrimonial care să impună cele două reguli, spre a fi aplicabile, deci eficace juridicește, ele neaplicându-se în lipsa unei atare stipulații. (Vol. 8. partea I, ediția II, pp. 209-211). între aceste două soluții am socoti că ar mai fi loc pentru o interpretare intermediară, care să distingă între art. 1434 și 1435 c. civ. fr., și anume:

1) Nu considerăm obligatorie declarația chiar în cuprinsul actului de achizițiune, că imobilul este cumpărat cu bani dotali, în scop de reîntrebuințare și ca atare devine dotal, — atunci când o atare declarație n'a fost expres și imperios stipulată în actul dotal, de voința viitorilor soți sau de aceia a constitutorilor dotei.

O atare declarație își are rațiunea juridică de a fi numai spre a pune terții achizitori la adăpost de neplăceri sau riscuri, imobilul dotal fiind inalienabil; ori acești terți sunt suficient de apărați de dispozițiile legii române cari organizează publicitatea actelor dotale și pot fi dumiriți, la o simplă lectură a acestor acte, asupra voinței părților. (Conf. Apel I București, 29 Noembrie 1914, *Dreptul*, 1915, No. 11, pp. 82 sq.; Cass. I, 5 Februarie 1916, *Dreptul* 1916, No. 33; Apel București 31 Ianuarie 1891, *Dreptul*, 1891, No. 18, p. 142 (pentru cazurile de reîntrebuințare legală prevăzute de art. 1253 c. civ., Trib. Dorohoi, 15 Noembrie 1921, *C. Jud.*, 1922, No. 11, p. 171 (declarația este obligatorie sub sancțiunea de a nu putea fi opozabilă).

2) Reîntrebuințarea este valabilă și în sistemul nostru juridic, și în cel francez, cu condițiunea expresă ca să fie acceptată de soția dotală, nu însă în mod formal, cum o pretinde art. 1435 cod. civ., fr., ci chiar în mod implicit, bunăoară prin prezența soției la achizițiune. Derogarea dela această regulă, prin acordul de voințe al soților în contractul bănesc dotal, este licită, instanțele hotărând că în atare caz, soțul dotal poate face reîntrebuințarea fără intervenția și fără acceptațiunea soției sale (Apel I București, 14. II. 1923, *Pandecte*, 1924, 3, 62 cu nota d-lui avocat Henri-Georges Meitani).

Admițând deci regimul preconizat mai sus la No. 1 și revenind la speța dedusă înaintea Trib. Ilfov s. III c. c., urmează a nu considera imobilul achiziționat prin ordonanța de adjudecare din 1903 drept devenit dotal fie chiar până la concurența sumelor investite într'ansul (3000 lei în speță), ci a recunoaște acest caracter doar *sumei* incluse în acest imobil. Căci iarăși raționamentul juridic, sprijinit pe art. 1228 c. civ., nu îngăduie augmentarea dotei în timpul căsătoriei (ea urmând a rămâne imutabilă), nici nu poate presupune anomalia unei coproprietăți între soția dotală și cea parafernala; căci, precum spune în mod just redactorul sentinței: „o persoană care posedă în întregime un bun nu se poate considera coproprietară pentru partea dotală pe acel bun”.

CONSTANT IONESCU
Avocat

PENTRU JURISTI: Recomandăm „*Curierul Judiciar*“, revistă săptămânală de doctrină și jurisprudență, apare de 37 ani, redactată de Profesori Universitari, magistrați, avocați. **Director** Dr. Dem. I. Debrescu, Președintele Uniunii Avocaților.

— „*Jurisprudența Generală*“, revistă săptămânală pentru magistrați și avocați. Apare de 6 ani în 32 pagini. **Director** Dr. Gr. C. Conduratu, fost Consilier de Curte, avocat; **Prim Redactor** Dr. Vintilă Dongoroz, avocat. **Abonamentul costă** anual: 1400 lei pentru autorități și Case Comerciale; 1000 avocații; 800 pentru magistrați.

Redacția - Administrația: Artei 5, București I, unde se fac abonamentele și comenzile pentru orice cărți de drept române și străine și se execută orice lucrări de tipografie și legătorie în cele mai bune condițiuni.

A apărut în editura *Curierul Judiciar*, VOL. X (ultimul) din opera Profesorului *G. Plastara*, cuprinzând urmare la materiile: *Persoane, Bunuri, Obligațiuni* cum și *Reforma Legislației Civile și Relativitatea Drepturilor*, toate tratate în Drept Comparat și Jurisprudență. La sfârșitul volumului autorul publică o *Bibliografie Generală* de drept civil. **Lei 420**

Toate volumele se pot procura dela *Curierul Judiciar*.

A apărut: **DESPRE TESTAMENTE**, ed. II, revăzută, mărită și complectată cu Doctrina și Jurisprudența la zi, de *N. Jac Constantinescu*, consilier la Curtea de Apel București. **Prețul 300 lei.**

CALAUZA CETĂȚEANULUI în materie judiciară (ed III) 2 mari volume peste o mie pag. fiecare, de *I. Rădoi*, fost președinte Tribunal, Avocat. Conține toate legile și Codurile aplicabile și în Basarabia, Bucovina și Transilvania, comentate doctrină, jurisprudență, având toate formularele de acte: *vânzări, împrumut, ipoteci, cesiuni, subrogații, acțiuni, apeluri, recursuri*, și tot felul de petițiuni, cereri, *Procese verbale, autentificări, jurnale, sentințe*, etc. etc. Prețul vol. I lei 400, vol. II lei 500. Ambele lei 900. La comanda se va adăuga 20 lei pentru taxele postale.

LEGEA RECRUTARII, complectată la zi, după ediția oficială a Ministerului de Război. **Prețul 120 lei.**